

1907
VAN TWEE
INDISCHE MEISJES

⋮ DOOR JAC. HAZEVOET ⋮

⋮ NIJKERK • G.F. CALLENBACH ⋮

VAN TWEE INDISCHE MEISJES

VAN TWEE
INDISCHE MEISJES

⋮ DOOR JAC HAZEVOET ⋮

MET TEEKENINGEN VAN E. J. VEENENDAAL

⋮ NIJKERK • G. F. CALLENBACH ⋮

HOOFDSTUK I.

De zon was juist verdwenen achter een hoogen bergtop en hier en daar begonnen reeds de avondschaduwen te vallen.

't Had dien middag geregend; geregend, neen maar, zooals 't slechts in tropische landen regenen kan. Niet in droppels, maar in vingerdikke stralen stortte het water neder op de aarde, en met zooveel kracht, dat zij, die door de bui overvallen werden, moeite hadden om op de been te blijven.

Maar 't gebeurde niet vaak, dat men er door verrast werd, want 't was nog altijd in het regen-seizoen, en dan wist iedereen, die geen vreemdeling meer in Indië was, wel zoo ongeveer hoe laat de buien begonnen en weer aftrokken, zoodat men gedurende dien tijd zooveel mogelijk thuis bleef.

Voor al in het stadje Bankwarno, dat bijna geheel

door bergen omringd was, kon men er zoo goed als zeker van zijn, dat in 't middaguur de wolken als dreigende gevaarten kwamen aanschuiven en, na zich eenige uren boven het stadje ontlast te hebben, in den namiddag weer op de vlucht gingen. Dan kreeg de zon, voor zij onderging, nog een uurtje tijd om de druipende boomen en natte wegen op te drogen, maar lang niet altijd was zij bij machte om de verwoesting, die de regen soms had aangericht, weer goed te maken.

't Was dien middag ook weer bar geweest.

De meisjes uit de kinderafdeeling van het weeshuis te Bankwarno hadden het vanuit de eetzaal moeten aanzien hoe hun tuintjes eerst onderliepen en toen letterlijk weggespoeld werden door het water.

De jonge plantjes, die pas uit hun zaadknopjes keken, hadden het 't eerst moeten opgeven. Toen volgden de bloemen die reeds maanden lang stevig in de aarde wortelden; en ten slotte bezweek zelfs 'n jong boompje, dat daar toch gestaan had alsof 't voor niets en niemand ooit op zij zou gaan. Maar 't hemelwater striemde er op neer. „Jij ook, jij ook, klein nest; wat, wilde je ons trotseeren; hier, naar beneden met je kruin.” En eindelijk daar lag het, met de wortels omhoog. De dunne takjes staken aan één kant diep in de modder en aan de andere zijde in de lucht. 't Was een armzalige houding voor zoo'n trotsch ding en later, toen de regen ophield en de lucht weer mooi blauw was, keek de zon meewarig op hem neer. Neen, hier stond zij machteloos, maar wellicht konden menschenhanden nog iets uitrichten, en in afwachting daarvan begon de zon maar vast op de

natte blaadjes te schijnen, zoodat zij schitterden in duizend kleuren.

Toen opeens klonken kinderstemmen. 't Waren de kleine meisjes, die naar hun tuintjes kwamen kijken, en allerlei jammerklachten werden gehoord:

„Och, zie toch eens, mijn aardbeiplantjes zijn heelemaal weggeregend!”

„O, Mineke, van onze reseda is niets meer te zien, nu kunnen wij weer van voren af aan beginnen.”

Zoo naderden enkelen ook de plaats waar het boompje lag en nu ging er een ware alarmkreet op, die alle andere overstemde en de geheele schare van ongeveer vijftien meisjes bij den ongelukte te zamen bracht, want dit was nog nooit gebeurd. Het boompje, waarop ze allen zoo trotsch waren, en dat op 'n goeden dag, men wist niet hoe, want niemand had 't geplant, ineens boven den grond was komen kijken, en toen zonder afspraak als aller eigendom werd beschouwd, lag daar nu hulpeloos in de modder geregend.

Gelukkig waren geen takjes gebroken of erg beschadigd en rappe handjes hielpen hem spoedig weer op de been. Zoo goed en kwaad als 't ging werd een kuil gegraven, en eindelijk stond hij weer rechtop en dieper dan ooit in de aarde. Het slijk werd voorzichtig van hem afgespoeld en tevreden over hun werk gingen de meisjes weer uiteen, ieder naar zijn eigen tuintje, om te redden wat er nog te redden viel.

Dat was alles vanmiddag gebeurd. En nu was de zon ondergegaan, kwamen één voor één de sterren flonkerend te voorschijn en daalde de rust van den avond neder, ook in de meisjesslaapzaal van het weeshuis te Bankwarno.

In drie rijen, elk van zes, zoo stonden de bedjes geschaard en in elk bedje rustte op het kussen een zwart gelokt meisjeskopje.

Zij hadden juist hun avondgebedje te zamen gezongen en wikkelden zich warm in de deken,

die meestal opgevouwen aan het voeteneinde lag, maar nu gebruikt werd, omdat na den natten middag, de temperatuur zoo koel was.

Aan het einde der zaal hing een brandende lamp en daaronder zat een negentienjarig meisje te borduren. Zij was blijkbaar belast met de zorg voor de kinderen in de bedjes, want telkens zwierven

haar blikken onderzoekend door de zaal en soms klonk gedempt haar waarschuwendende stem: „Stil Mineke, niet praten,” of: „Nu Laura, wat heb ik je gezegd, oogen toe en slapen.”

'n Diepe zucht klonk dan meestal als antwoord op die vermaningen. Olga had makkelijk praten. 't Klonk zoo eenvoudig, doe je oogen toe en slaap!

En sommigen probeerden het op hun manier, maakten er zelfs 'n spelletje van door de oogen zoo stijf dicht te knijpen dat ze sterretjes en grappige figuren zagen, en dat moesten zij dan weer even gauw aan hun buurvrouw vertellen met de kans op een nieuwe vermaning of misschien wel straf.

't Was ook onbegrijpelijk hoe Olga, rustig daar in den lichtcirkel der lamp gezeten, juist de schuldige wist te snappen. Maar zij werkte nu al drie jaar op deze afdeling en kende de kinderen zóó goed, dat zij bij kibbelarijen reeds uit de verte hoorde wie er schreide. Beter dan wanneer er gelachen werd, want dan was haar tegenwoordigheid meestal niet noodig, dus had zij zich daarin ook maar niet ge oefend.

Nu was 't een tijdlang stil geweest.

Maar, daar boog zich zoowaar alweer een krulleskopje over den rand van haar bed en begon een nauwlijks hoorbaar buurpraatje.

't Gefluister was reeds eenige malen op denzelfden toon beantwoord, alvorens Olga tot de ontdekking kwam dat er toch weer overtreders waren. Maar nu was haar geduld dan ook ten einde.

't Borduurwerk nog in de hand, liep zij met driftige passen door de zaal op de bedjes der schuldigen toe. Die twee hadden zich echter bij

haar opstaan dadelijk teruggetrokken, en deden nu, met de deken over 't hoofd, alsof zij sliepen!

Doch in waarheid wachtten zij op de dingen die komen zouden, want Olga liet zich niets wijsmaken en trok vastberaden een deken weg. „Lize, dit is nu de derde maal dat ik je moet verbieden. Nu ga je naar de donkere eetzaal tot je geleerd hebt gehoorzaam te zijn.” En zij trok het meisje bij de hand overeind. Maar Lize sribbelde tegen: „Ik ben niet begonnen. Laura begon het eerst te praten en toen moest ik wel antwoord geven.”

„Dan gaat die er ook uit; kom eens voor den dag, Laura.” En Olga trok in 't volgend bedje ook de deken weg. Maar gelijktijdig zat de dertienjarige Laura al rechtop en zei kordaat:

„Olga, wij hadden nog zooveel te bepraten, waarvoor we van avond heelemaal geen tijd kregen, en morgen is 't te laat.”

„Wat hebben jelui dan toch?” vroeg Olga met iets wanhopigs in haar stem. Zij hield veel van 't haar toevertrouwde groepje, maar vond ze van avond toch bijzonder lastig.

Laura gaf echter de opheldering: „Morgen komt de nieuweling en dan moeten wij haar als welkom iets geven en nu hebben wij niets.”

„Welnu,” zei Olga ongeduldig, „waar niets is, verliest zelfs een keizer zijn recht, dan geef je ook maar niets en ga slapen.”

„Maar dat kan niet,” hield Laura vol. „Moeder zegt immers altijd, dat wij een nieuweling als een zusje behooren welkom te heeten en iets aardigs aan haar moeten afstaan.”

„Geef haar dan 'n stuk van je speelgoed, je hebt toch twee poppen,” ried Olga.

Doch daar ging Laura niet op in en vervolgde alsof Olga niets gezegd had: „En nu waren wij van plan, om haar iets voor haar tuintje te geven van onze zelfgekweekte bloemen, maar die zijn vanmiddag immers weggeregend en nu moeten wij toch overleggen wat wij dan zullen doen.”

Gedurende dit gesprek hadden de hoofden in de andere bedjes eerst voorzichtig boven de dekens gegluurd en kwamen nu één voor één geheel over-eind, aandachtig luisterend naar 't onderwerp dat hun aller belangstelling had.

Olga stond een oogenblik nadenkend voor zich uit te staren, want nu was ook zij geheel verdiept in de moeilijkheid.

Opeens klaarde haar gezicht op. „Weet je wat, geef haar dan dat boompje, dat vanmiddag na den regen door jullie weer is geplant. 't Is dan een geschenk van allemaal.”

Dat was een idee! „O, wat dom dat wij daar niet aan dachten. Natuurlijk geven wij haar dat.

Jullie vindt het immers allen goed, kleintjes?”

Laura keek de halfduistere zaal rond en werd aan alle zijden toegeknikt, hetgeen zij ook scheen te verwachten. Want na Olga was Laura degene die overal raad op wist; alles bedisselde en plannen maakte waartegen zich zelden iemand verzette. Zeker zou Laura wel in de plaats van Olga later hier de kinderafdeeling krijgen. Later dan, wanneer Olga het weeshuis verliet en Laura groot genoeg was. Zoo hadden de meisjes reeds met elkander overlegd.

En nu dan ook door die twee het plan voor de nieuwelings gemaakt was, legden allen zich er bij neder. Gerustgesteld wikkelden zij zich weer be-

haaglijk in hun deken en werd de stilte door niets meer onderbroken dan de regelmatige ademhaling van slapende kinderen. Toen stond Olga geruischloos op, draaide de lamp af en verdween in haar kamertje, dat opzij van de slaapzaal was uitgebouwd.

Even zat zij stil aan tafel met de handen werkeloos in den schoot. Zij dacht aan Laura en Marianne, het nieuwelingetje, dat morgen uit Soerabaja hierheen kwam. 'n Zwak meisje moest het zijn, dat op raad van den dokter de versterkende berglucht van Bankwarno noodig had om weer op krachten te komen. Zij was ongeveer even oud als Laura, als 't nu maar goed ging tusschen die twee; want Laura was langen tijd de oudste geweest van haar troepje en zoo gewend om mee te moederen. O, zij deed het op 'n aardige manier, en als vanzelf werd zij door de kinderen gehoorzaamd. Zij, Olga, was heel anders geweest. Had hier van begin af moeten leeren en menige traan had 't gekost.

Maar Laura zou zich later de dingen niet zoo aantrekken en wat haar niet aanstond, wel daar babbelde zij eenvoudig over heen, zooals vanavond met dat speelgoed. Olga had dadelijk begrepen, dat zij daar geen lust in had en dus toen maar deed, alsof zij Olga niet verstond.

Opeens schrok het meisje op uit haar overpeinzing. Dat was waar ook, zij moest nog moeder helpen herinneren dat morgen een bedje in de zaal werd bijgeplaatst en dan zou het meteen wel tijd zijn, dat vader kwam voor de avondgodsdienst-oefening. Zij stond op en wierp nog even een onderzoekenden blik door het raampje, dat uitzicht gaf in de zaal. Alles was rustig daarbinnen.

Toen opende zij de buitendeur en na die zorg-

vuldig weer gesloten te hebben, liep zij door de welbekende laan op 't hoofdgebouw toe.

Pikdonker was 't hier onder de hooge, dichtgebladerde boomen. Voor Olga maakte 't echter weinig verschil of 't licht of donker was. Zij kende hier immers van jongsaf ieder plekje, elken boom; zelfs iederen wortel, waarover 'n vreemde in 't duister licht struikelen kon, wist zij te ontloopen.

Hier en daar scheen in de verte het vage licht van een petroleumlamp, en Olga wist precies waar al die lampen thuisbehoorden. Die groote daar, geheel rechts, was van 't jongenshuis en die daar, meer naar den hoofdweg toe, hing in de voor-galerij der meisjesafdeeling. En dan was er daar-achter nog een, die altijd een beetje scheef hing, van de kinderkamer.

Daar waren de kleintjes, jongens en meisjes, die er bleven tot ze zes jaar oud waren en dan kwam de gewichtige dag, dat zij overgingen naar de verschillende afdeelingen der schoolkinderen.

De meisjes gingen naar Olga en 't was voor de grooten altijd een feest, wanneer zoo'n zesjarige haar intrede deed.

Voor de kleine was 't een dag min of meer met angst tegemoet gezien, want het beteekende voor 't eerst naar school!

Tweemaal daags in de rij meestappen tusschen 'n paar meisjes in, die veel ouder en zoo vreeselijk knap waren, dat de nieuweling slechts met eerbied tot hen durfde opzien.

Dat vonden die grooten natuurlijk heerlijk en onderweg begon voor de kleine soms al 't school-onderricht.

„Je moet maar goed opletten, hoor, dan is 't

heelemaal niet moeilijk. Ik denk dat je vandaag begint met schuine streepjes op je lei te maken, kijk zoo!" En met een bruin vingertje werd in de lucht een voorbeeld geteekend.

Het kleintje knikte dan. Voelde zich lang niet opgewassen tegen de komende moeilijkheden, en benijdde de grooteren, die alle struikelblokken al te boven schenen.

Toch had zoo'n klein ding het ook wel goed tusschen die grooten. Want zij beschermden en verwenden haar en als er iets te deelen viel kreeg de kleinste altijd het grootste stuk.

Dat kwam doordat de moeder van het weeshuis de kinderen altijd voorhield, dat de oudsten voor de jongeren behoorden op te komen. Zoo was dit langzamerhand vanzelfsprekend geworden, en 't was in dit groote huisgezin, dat Marianne Kammer, het nieuwelingetje uit Soerabaja, den volgenden dag verwacht werd.

Wie het meisje was, en hoe de omgeving waarin zij opgroeide, hoorde Olga dienzelfden avond uit den mond van den directeur, toen zij, na het dankgebed, als naar gewoonte nog 'n oogenblik te zamen bleven, om de kleine gebeurtenissen van den afge-loopen dag te bespreken.

HOOFDSTUK II.

Marianne Kammer was geboren te Batavia. Kort daarna echter werd haar vader overgeplaatst naar Soerabaja en maakte zij dus al heel jong haar eerste treinreis.

De baboe verhuisde mee met de familie. Zij was een Javaansch meisje, heette Sarina en was uitsluitend belast met de zorg voor de kleine Marianne. Dat vond Sarina prettig. Zij hield van kinderen en Marianne was zelden lastig, zoodat Sarina zich best in staat achtte om geheel alleen voor de kleine te zorgen.

Maar voorloopig gebeurde dit toch niet. Want Marianne bleek niet sterk, en de verandering van woonplaats werkte aanvankelijk zoo nadeelig op de kleine, dat zij met groote zorgvuldigheid moest verpleegd worden.

't Was in Soerabaja ook zooveel warmer dan in Batavia en Marianne had maanden noodig om aan het nieuwe klimaat te wennen.

Toch kwam zij er langzamerhand weer bovenop. En toen zij haar derde levensjaar bereikt had, liet haar moeder haar meer en meer aan Sarina over, vertrouwend dat baboe de zorg voor het kleine meisje nu wel alleen op zich kon nemen.

Want Marianne's ouders hielden er van, om veel uit te gaan. Of, als zij niet uit waren, menschen bij zich op visite te vragen, en dat nam zooveel tijd in beslag, dat er steeds minder naar Marianne kon worden omgezien en zij ten slotte bijna geheel aan de zorgen van baboe werd overgelaten.

Nu was dit juist iets, wat Sarina heerlijk vond. Zij baadde de kleine 's morgens; ging na 't ontbijt met haar wandelen, en als zij daarna in de binnengalerij nog 'n poosje met haar gespeeld had, was 't al spoedig één uur en werd Marianne binnen gebracht voor den maaltijd. Dit was dan meestal het eenige uurtje van den dag, dat haar vader en moeder zich met haar bemoeiden.

Want 't avondeten en naar bed gaan viel juist samen met 't visite-uur van de groote menschen. 't Sprak dus vanzelf, dat zij dan geheel aan de zorgen van Sarina was toevertrouwd.

En 't Javaansche meisje kweet zich op haar eigen manier van die taak.

Zat de kleine op den grond te spelen en had zij geen lust om aan tafel te komen, welnu, dan hurkte Sarina met 'n bord eten naast haar neer, en voerde haar onder 't spelen door.

Rolde er een bal naar 't uiterste hoekje der kamer, en kroop Marianne op handen en knietjes hem achterna, baboekroop eveneens dien kant

uit, om op een gunstig oogenblik het kleine mondje te vullen. Zoo kwam het bord eindelijk leeg en kon Sarina er toe overgaan haar troetelkind naar bed te brengen.

Dit gebeurde meestal onder tal van lieve vermaningen en als de kleine, al tegenstribbelende, toch eindelijk schoon gewasschen in haar bedje lag, was het Sarina's onvermoeide stem, die tot in 't oneindige „Bo, nina bo”¹⁾ zong, tot Marianne sliiep. Maar geen morgen- of avondgebedje werd haar ooit geleerd.

Zoo ging het toen Marianne Kammer nog maar 'n klein meisje was, dat nog niet naar school ging.

¹⁾ Slaap, kindje slaap.

Doch toen Marianne grooter werd en 't eenigszins begrijpen kon, ving baboe aan met haar 's avonds spookhistories te vertellen.

Zelf een Mohammedaansche, was Sarina groot gebracht te midden van bijgeloovigen angst en vrees. 't Geloof aan booze geesten, die de menschen in allerlei gedaanten bezochten en ze kwaad deden, behoorde tot een gedeelte van haar godsdienst. En daarom zag zij er geen kwaad in, om die verhalen wederkeerig aan Marianne te doen, bij wie zij immer een gretig oor vond. Zelfs dwong Marianne er ten laatste om, daar zij al die verhalen eigenlijk griezellig-heerlijk vond en Sarina voelde zich door die belangstelling gevleid.

't Bleek tenslotte ook 'n uitstekend middel om het kind mee bang te maken en zoo tot gehoorzaamheid te dwingen.

Doch in Marianne's leven kwam ongemerkt een afschuwelijke angst binnensluipen.

De angst, die haar 's avonds vaak belette in te slapen, of haar 's nachts, na eën benauwden droom, waarin allerlei gedochten een rol speelden, verschrikt en bevend overeind deed vliegen: „Baboe, baboe, help!”

Aanstands lag Sarina, die in hare nabijheid sliep, naast het bedje geknield, suste en liefkoosde het ontstelde kind, tot het weer in slaap viel.

Glimlachend ging baboe dan weer haar eigen rust-bank opzoeken. Kassian non ¹⁾ had zeker 'n benauwden droom gehad, nu ja, dat gebeurde wel meer.

En baboe had er geen flauw vermoeden van, dat zij het was, die de vreugde van Marianne's jonge leven vergalde.

¹⁾ Algemeene naam voor „meisje”.

Eens waren vader en moeder als naar gewoonte uitgegaan.

Mevrouw liet aan baboe de boodschap achter, dat zij Marianne vooral op tijd naar bed moest brengen; non zag er de laatste dagen niet goed uit.

Sarina maakte haar gewone buiging en beloofde, terwijl ze bij zich zelf reeds overlegde, hoe ze dat nu weer moest klaarspelen.

Want Marianne, altijd door Sarina met toegevendheid behandeld, voelde zich, zoo gauw vader en moeder vertrokken waren, baas in huis; liet zich door haar baboe noch aan tafel roepen, noch naar bed brengen, indien zij daarin geen lust had. Was 't wonder dat Sarina, die aan mevrouws bevel moest gehoorzamen en tegen haar, nu tienjarig troetelkind, niet meer op-

kon, haar toevlucht nam tot een list?

„Non, kom eens gauw in je slaapkamer kijken, daar zit een goede geest! O, wat zal non nu gelukkig worden.”

Nieuwsgierig stond Marianne op en volgde baboe. Daar zag zij vlak bij haar bed een grooten kikker zitten. Het dier was rustig bezig zijn avondmaal, dat uit vliegen en mugjes bestond, te verslinden. Op zijn kleverig tongetje, dat hij onbewegelijk uitstak, plakten zij vast. En als er naar zijn meening genoeg slachtoffers opzaten, slokte hij ze met één hap naar binnen, tot groot vermaak van Marianne. „O, zie eens, baboe,” lachte ze. „De gebraden vogels vliegen hem zoo maar in den mond!”

En ook Sarina lachte. Die goede huisgeest had gezorgd, dat non reeds in de slaapkamer was en hopen, dat alles nu verder ook naar wensch zou gaan, begon zij maar vast Marianne's jurk los te maken.

Maar dat viel niet mee.

„Hè neen baboe, schei uit, ik ga nog niet naar bed, eerst nog wat met koddok ¹⁾ spelen.”

„Maar koddok moet nog andere huizen bezoeken en in gindschen kanarieboom zie ik den setan, een van de gevaarlijkste der booze geesten, op ons loeren,” klonk het uit Sarina's mond en angstig tuurde zij naar buiten.

„Waar?” vroeg Marianne en kwam onmiddellijk naast haar staan.

„O, stil,” fluisterde baboe. „Ik durf niet wijzen, maar zie je dan zijn oog niet schitteren, daar tusschen die bladeren van dien bovensten tak?”

Ach ja, nu zag Marianne hem ook.

Telkens als de wind de takken licht bewoog, glinsterde in 't diepst van het gebladerte iets; waarschijnlijk een vochtig blad, telkens even door de maan belicht, maar dat de meisjes toescheen het booze oog van den opperste der kwade geesten te zijn.

Want ook Sarina, eerst met die bangmakerij begonnen, twijfelde nu zelf niet meer en huiverend sloot zij de blinden. En Marianne, die nu geen lust meer had om te spelen, liet zich zoet uitkleeden en naar bed brengen.

„Ik zal koddok hier laten,” fluisterde baboe, terwijl zij het nachtlampje aanstak. „Want zoolang de goede huisgeest hier is, durft de booze niet te komen.”

¹⁾ Maleische naam voor kikker.

Marianne knikte, sloot de oogen en probeerde te slapen. Och, als zij maar iets geweten had van den Goeden Herder, die ook over haar waakte, hoeveel gelukkiger zou haar jonge leven geweest zijn.

Soms vroeg moeder haar, waarom zij 's nachts baboe geroepen had. Dan vertelde zij wel van haar angstaanjagende droomen. Doch moeder lachte er om, zei dat ze al dien onzin van baboe niet gelooven moest, niet één meisje van haar leeftijd liet zich die dwaasheden meer wijsmaken.

Marianne zweeg. Zij wist wel beter.

Haar vriendinnetjes op school geloofden er net zoo goed aan, doch die deelden hun slaapkamer vaak met meerdere zusjes en dat was lang zoo griezelig niet. Soms vertelden zij Marianne, wat 'n pret zij 's avonds hadden, elkaar met de kussens om de ooren gooierend, tot vader boos binnen kwam en dan was 't uit, gingen ze maar gauw slapen.

Geen wonder, dacht Marianne hunkerend, dat je dan lekker slaapt.

Bij haar was altijd Sarina met haar bijgeloof en vrees; daarin was zij opgevoed en moeders enkele vermaning kon die opvoeding niet ongedaan maken.

Maar toen zij twaalf jaar oud was had in Marianne's leven de groote verandering plaats, waardoor zij naar het weeshuis te Bankwarno werd gezonden en aan baboe's Mohammedaanschen invloed voorgoed een einde kwam.

Op een morgen uit school komend wachtte haar Sarina op.

Non moest dadelijk mee naar het hospitaal, fluisterde het meisje.

Op Marianne's verschrikt „waarom?” vertelde baboe, dat haar vader en moeder dien morgen met 'n auto waren uitgegaan en er toen iets gebeurd was, zoodat ze nu beiden in 't hospitaal lagen. Marianne moest maar niet schrikken, 't zou nog alles wel terecht komen.

Echter, in 't ziekenhuis aangekomen, mocht Marianne haar vader niet eenmaal zien en moeder, diep in de kussens gedoken, deed zoo vreemd, scheen haar niet meer te kennen.

De dokter kwam en zei dat Marianne niet naar huis kon gaan, waarop hij haar naar een kamer bracht, waar ze met Sarina blijven mocht. En om beurten kwamen toen de zusters van 't hospitaal even bij haar zitten; brachten lekkers mee en gaven haar allerlei lieve naampjes, tot Marianne zóó angstig werd, dat zij er steeds heftiger bij Sarina op aandrong haar toch te vertellen waarom zij niet bij haar vader mocht en die menschen allemaal zoo medelijdend deden.

Toen vertelde Sarina het maar. Kassian, papa was tegen een boom opgereden en dadelijk dood geweest.

Of moeder nog beter kon worden?

Mistroostig schudde baboe het hoofd en om non af te leiden, opperde zij de vraag waar papa nu wel zijn zou.

Die vraag trof dadelijk doel bij Marianne. Ja, dat wilde zij ook weten. Had baboe daar eenig begrip van? Zou zij hem ooit ergens terugzien?

Sarina beantwoordde die vragen zoo goed als zij kon, uitgaande van hetgeen zij als Mohammedaansche over het leven na den dood gehoord had.

„Zie Marianne, de rechtvaardigen komen ergens

waar zij 't heel goed hebben. Zij zitten daar op zachte kussens en mogen zich voortdurend vergasten aan uitgezochte spijzen."

„Ach, zoo." Marianne rilde even. Zij had altijd moeite gehad haar bord leeg te krijgen en de gedachte aan een doorlopenden feestmaaltijd vulde haar met een grenzeloozen afkeer.

„Gaan alle menschen die gestorven zijn daarheen?" vroeg zij Sarina.

Het meisje weifelde alvorens te antwoorden.

„Neen, want dan zijn daar nog de onrechtvaardigen, die in den afgrond vallen, waar kwaadaardige beesten hen opwachten en verslinden; maar natuurlijk behoort non's vader daar niet bij," besloot baboe goedgehartig.

Dus ook daar werd aldoor gegeten. Foei, wat vond Marianne dit alles naar en troosteloos, en hoe griezellig om in den geopenden muil van zoo'n monster te vallen. Zij moest er voortdurend aan denken.

De dokter kwam haar halen. Zij mocht nog even haar moeder goedennacht wenschen, doch heel zacht en heel voorzichtig, vermaande hij haar.

Dien nacht sliep zij niet in haar eigen huis, maar bij kennissen van haar ouders en den volgenden dag was Marianne een wees.

't Was de dokter uit 't hospitaal die oordeelde dat 't voor Marianne 't beste was, wanneer zij eens een tijdlang in een bergklimaat kon doorbrengen en daartoe Bankwarno de geschiktste plaats vond.

Na eenige weken was alles geregeld.

Marianne nam afscheid van haar schoolkennisjes, beloofde deze en gene te zullen schrijven en toen

werd de tocht naar haar nieuw, onbekend tehuis aanvaard.

Sarina bracht haar weg.

Dit was de tweede maal dat zij met haar lieveling op reis ging, doch welk 'n verschil met jaren geleden. Toen beteekende het slechts verandering van woonplaats. Nu een afscheid, wellicht voor goed.

't Stemde baboe weemoedig als zij daaraan dacht. Och, zij zou wel weer 'n andere betrekking krijgen. Weer bij kinderen. Doch zouden ze ooit zoo geheel aan haar worden toevertrouwd als non was geweest?

Och neen, zoo zou 't nooit meer worden, daar was zij zeker van.

En in den trein verdubbelde baboe voor 't laatst nog eens haar oplettende zorgen, fluisterde Marianne in, dat zij straks bij 't afscheid nemen toch maar heel flink moest zijn.

Dat zei baboe. Ja, maar toch! Heel diep in haar hart hoopte zij juist het tegendeel! Wenschte zij, dat haar lieveling straks, als 't op afscheid nemen aankwam, zou toonen hoezeer zij aan haar kindermeisje gehecht was, door flink spektakel te maken. „Een tinka krijgen” noemde zij dat in haar eigen taal; en Sarina, als echte Javaansche, vond dat zoo'n „tinka” bij een afscheid behoorde.

't Zou haar ook 'n beetje troosten in haar werkelijk groot verdriet, wanneer zij later aan haar kennissen te Soerabaja kon vertellen hoe zwaar Marianne het afscheid gevallen was. Hoeveel moeite het haar gekost had het lieve kind tot bedaren te brengen, kassian!

Op 't oogenblik wees echter nog niets er op, dat

Marianne aan de heimelijke wenschen van haar verzorgster tegemoet zou komen.

Zij zat rustig met haar hoofd tegen baboe's arm geleund en dacht aan haar toekomstig tehuis.

Zou zij met de meisjes te Bankwarno kunnen opschieten?

Met de kinderen op school had zij bijna nooit iets gehad, maar daar was je ook maar eenige uren per dag mee samen.

Doch in zoo'n weeshuis was 't zoo geheel anders;

daar moest je met elkaar eten, in een en dezelfde zaal slapen. En Marianne had wel eens gelezen over kostscholen, waar een nieuweling dikwijls geplaagd werd door bijvoorbeeld iets griezeligs in haar bed te stoppen.

Als ze haar toch zoiets maar nooit deden, want dan ging ze misschien wel huilen!

Of neen, ze moest maar probeeren om hun plagerijen te lachen, dan hadden zij er geen plezier van.

Gelukkig werden op dat oogenblik haar onvriendelijke gedachten stopgezet door een waarschuwend duwtje van baboe. „Kijk non, daarginds worden de eerste bergen zichtbaar.”

Dat was voor Marianne iets geheel nieuws; want nog nooit had zij een echten berg gezien.

Wel van die heuvels, waarvan men in een paar uren makkelijk den top bereiken kon.

Doch dat waren dwergjes; niet te vergelijken met deze reuzen, van wie sommige met de kruin heelemaal in de wolken staken.

Daar waren er ook die zich vol majesteit verhieven in de diepblauwe lucht en zóó overgoten werden door 't zonlicht, dat men er duidelijk bosschen en beekjes op onderscheiden kon. Wat 'n pracht!

En hoe genoot Marianne van het telkens wisselend landschap, dat zoo geheel anders was dan de omgeving van Soerabaja.

Nu kregen zij opeens, na een oogenblik van volslagen duisternis, den grootsten berg aan 'n anderen kant te zien. 't Was net of die reus zich een beetje had omgedraaid, doch in werkelijkheid had de trein een tunnel gepasseerd en nu wees baboe haar

eenige inlandsche woningen. „Zie, daar zijn de eerste huisjes van Bankwarno reeds.”

„Kunnen wij ook het weeshuis zien?” vroeg Marianne.

Sarina schudde het hoofd, neen, dat zou wel verderop liggen.

Toen tufte de trein al langzamer, passeerde een brug en stopte eindelijk voor een klein stationnetje.

Baboe zocht hun bagage bijeen, duwde Marianne voor zich uit en voorzichtig daalden zij van 't hooge achterbalcon.

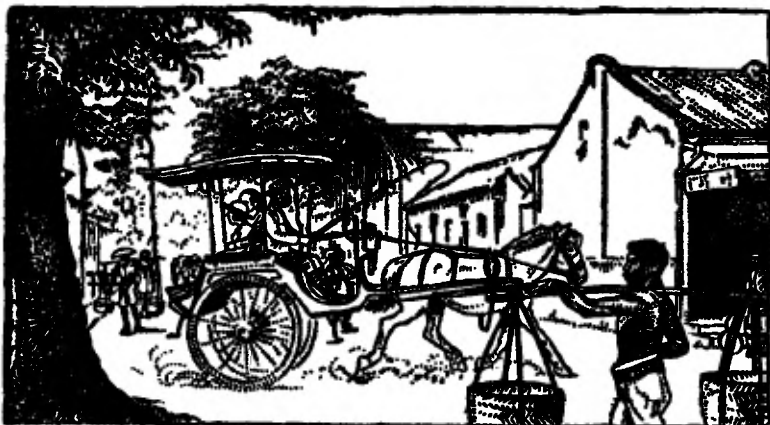
Er waren slechts weinig reizigers die hier uitstapten, en een inlander, na even onderzoekend rondgekeken te hebben, kwam regelrecht op hen af. Hij vertelde aan baboe, dat hij de koetsier was en buiten stond het wagentje door den directeur gezonden om hen af te halen. Daarop nam hij de pakjes over en ging hen voor naar de sado.

Zij stapten in en met het welbekende rrrrr zette de koetsier zijn paardje aan.

Eerst ging het langs een rij grappige Chineesche winkeltjes, waarin van alles te koop was; toen door mooie, schaduwrijke lanen naar buiten. Totdat de koetsier zich omdraaide en veelbeteekenend met zijn zweep naar eenige gebouwen wees, die van achter de boomen zichtbaar werden. Dat was het weeshuis van Bankwarno.

Het rijtuigje zwenkte kort daarna de breede oprijlaan in, 't grint knerste onder de vertragende wielen en opeens stond de sado met een schok stil voor een galerij waar een heer en dame gezeten waren.

Baboe stapte het eerst uit en terwijl zij Marianne hielp, kwamen die heer en dame naderbij en klonk

het vriendelijk: „Zoo Marianne, we zijn blij dat je er bent. Is 't niet 'n verre reis geweest, kindje?” Zij voelde twee armen om haar heen en op elke wang een hartelijken kus gegeven.

Verlegen zag Marianne op, stak, aangespoord door Sarina, werktuiglijk haar hand uit. „Dag mevrouw, dag mijnheer.”

De directeur streelde haar even over 't hoofd, sprak 'n paar hartelijke woorden van welkom, en verzekerde haar ten slotte dat zij hen beiden, net als de andere kinderen, vader en moeder mocht noemen.

Dan wees hij aan baboe de keuken, waarheen zij gaan kon om iets te gebruiken en mevrouw nam Marianne mee naar de galerij.

Daar schonk zij 'n glas limonade in, wees Marianne een stoel en zei: „Drink dit nu maar eens op je gemak uit, daar knap je van op. Wil je misschien ook nog wat eten?”

Marianne schudde van neen, zij had geen trek, doch de limonade smaakte haar heerlijk.

Buiten stond mijnheer met den koetsier te praten, legde hem iets uit, dat hij te doen had. En terwijl babbelde mevrouw gezellig tegen Marianne, vertelde haar over de schoolmeisjesafdeeling waar zij kwam en dat ieder kind een eigen kastje had waarin het zijn speelgoed bewaarde.

Had zij ook speelgoed meegebracht?

Marianne knikte. Ze kwam haar verlegenheid wat te boven en begon nu ook te vertellen, dat zij 'n pop had met echt haar, heel lang geleden van grootmoeder uit Holland gestuurd gekregen. En dan ook nog prentenboeken. 't Zat alles in het pakje, dat baboe daar in dien hoek had neergelegd.

„Als je je glas leeg hebt,” zei mevrouw, „ga dan even een bad nemen. Zie je die deurtjes daar? Nu, dat zijn de badkamers. En weet je wat, laat baboe je dan nog maar eens helpen, dat zal zij wel prettig vinden. Daarna breng

ik je naar de afdeeling waar je thuis behoort.”

En zoo gebeurde het ook.

Na een half uurtje kwam Marianne weer voor den dag, frisch en fleurig in een schoone jurk.

Mevrouw nam haar rustig bij de hand, hoewel zij inwendig 'n beetje angstig was voor wat nu komen ging. „Komaan, zeg nu maar baboe vaarwel, dan kan zij vertrekken. Je kunt vannacht bij kokki slapen, baboe, daar is 'n tampat (slaapplaats)

voor je gemaakt; en morgen vroeg om zeven uur vertrekt je trein naar Soerabaja. Je kunt bij mijnheer reisgeld krijgen."

Baboe trok Marianne naar zich toe, doch onder de oogen van mevrouw durfde zij niet al te zeer op het gevoel van haar lieveling te werken, en wederkeerig beantwoordde Marianne haar liefkoozingen ook vrij koel.

Mevrouw maakte zoo gauw mogelijk een einde aan 't afscheid, tot baboe's niet geringe teleurstelling. Want er was geen sprake van dat het kind zich gillend aan haar vastklemde en onder geen voorwaarde tot bedaren was te brengen, zooals zij in stilte gehoopt had.

En in haar hart verweet baboe dit aan die blonde mevrouw, die hen beiden als met haar oogen in bedwang hield. Toen werd zij weggezonden en Marianne meegenomen naar het meisjeshuis.

In werkelijkheid had mevrouw met beiden wel medelijden, maar zij wist bij ondervinding, hoe door de baboes bij zoo'n afscheid meestal veel meer spektakel werd gemaakt dan eigenlijk gemeend was. 'n Paar centen om onderweg snoepertijen te koopen stilde gewoonlijk spoedig hun ergste droefheid, en mevrouw nam zich voor dit troostmiddel haar straks ter hand te stellen.

Toen zij met Marianne de eetzaal binnenkwam, was daar geen kind te zien. Mevrouw klopte echter aan een deur, die toegang verleende tot een andere zaal, en kort daarop werd die geopend door een slank meisje.

Fluisterend vroeg mevrouw: „Weet je ook precies hoe laat 't is, Olga, mijn klokje staat weer eens stil."

„Halfdrie, moeder,” fluisterde het meisje terug. En toen achterom de zaal inkijkend: „Ze slapen allemaal zoo lekker.” „O,” schrok mevrouw, „al zoo laat? Kijk eens, hier is Marianne, stop haar nog even in bed, hè. Ze is zoo verreisd en moe.”

„Dag Marianne,” zei Olga eenvoudig. Zij gaf haar een hand alsof ze haar al lang gekend had, en vervolgde gekscherend: „Kom maar, je kunt nog net meeslapen.”

De nieuwaangekomene werd door haar mee naar binnen genomen, terwijl mevrouw weer terugging.

Marianne zag de rijen bedjes en de zaal leek haar angstwekkend groot.

„Hier is jouw bed,” fluisterde Olga, „kruip er maar gauw in, ben je moe?”

Ja, knikte Marianne en wilde gekleed in bed stappen, toen zij zag dat de andere kinderen ook hun jurkjes aan hadden.

„Vind je het niet zonde van je schoone, gestreken jurk?” fluisterde Olga. „Die zal zoo erg kreukelen.”

Marianne moest dit toestemmen, trok haar dan ook maar uit en vlijde zich op de koele kussens behaaglijk neer.

Zij had al een klein beetje het gevoel alsof ze hier thuis was. Wel alles vreemd nog, maar niet naar. Niet zooals zij gevreesd had te zullen ontmoeten 'n troepje brutaal plagende kinderen. Ze kende er weliswaar nog geen van, doch Marianne had een vaag vertrouwen, dat, waar mevrouw en Olga waren, de kinderen niet echt ondeugend of ruw konden zijn en tevreden viel zij in slaap.

HOOFDSTUK III.

„Zeg Laura, leer jij straks, na jullie bad, Marianne even ons avondgebedje, 't is zoo vervelend voor haar als zij niet kan meezingen.”

Laura knikte, trok dan Olga geheimzinnig aan de mouw. „Wanneer moeten we haar ons boompje geven?”

„O ja, dat is waar ook.” Olga keek de zaal rond. De kinderen lagen nog allemaal in bed, doch waren klaar wakker, wachtend op het gewone bevel van Olga: „Allo kleintjes, allemaal naar de badkamer!” Dan was 't een gerén en gevlieg om er toch maar 't eerste te zijn, maar niemand durfde, alvorens dat bevel geklonken had, uit zijn bed te komen.

De eenige, die nu nog sliep, was Marianne en er kon dus hardop gesproken worden.

„Het beste,” zei Olga, „zal zijn dat jullie natuurlijk eerst gaan baden. Marianne heeft vanmiddag reeds haar bad gehad, dus laat ik haar nog wat slapen, en daarna moet er nog huiswerk gemaakt worden. Schiet jij dan een beetje op, Laura, dat je haar het versje kunt leeren, en als allen klaar zijn komen jelui met de verrassing voor den dag.”

„Goed zoo,” beaamde Laura, „mogen we nu maar gaan?”

„Ja,” antwoordde Olga en 't spelletje van iederen middag ving weer aan, maar als gewoonlijk was degene, die 't dichtst bij de deur lag, het eerst in de badkamer. En 't allerlaatste, onder de hoede van Olga, kwam zesjarig Jaantje, de jongste, die pas één maand geleden van de kinderkamer was overgegaan naar de schoolmeisjes.

De andere kinderen werden door Karina, zoo heette de javaansche vrouw, gebaad, die 't vooral 's middags niet zoo heel nauw nam en inplaats van de morgenwaschbeurt, het water maar over hen heenplaste. Maar de zachtmoedige Jaantje werd altijd door Olga zelf geholpen, bang als zij was dat 't kind in de glibberige badkamer, temidden van het dartele troepje, onder den voet zou komen.

Nu zaten allen opgefrischt aan de lange tafel in de eetzaal hun huiswerk te maken.

De kleintjes, die dit nog niet hadden, speelden onder de galerij en in de geopende deur zat Olga kleertjes te verstellen, zóó had zij tegelijk het toezicht over allen.

Marianne was naast Laura gezeten, die juist het versje had uitgeschreven en het nu naar haar toeschoof.

„Hier, kijk eens of je 't lezen kunt, ik schrijf soms zoo slordig.”

Zoo zacht mogelijk, om de anderen niet te storen, las Marianne.

Lieve Heer, ik dank U weder
Voor al 't goede van deez' dag;
'k Leg mij nu te slapen neder,
Maar kom eerst tot U en vraag,
Wil mijn zonden, Heer, vergeven,
Al het kwaad ik deed en dacht....

Marianne hield op en keek met groote, vragende oogen Laura aan: „Ik heb geen kwaad gedaan vandaag.” Bijna verontwaardigd klonken de woorden. Zóó, dat Laura een oogenblik stom verbaasd het meisje aanstaarde.

Toen kwam er opeens iets joligs in haar oogen. „Ik ook niet, maar je zegt 't toch maar. Toe, ga nou verder, anders weet ik immers niet of je 't lezen kunt, en ik moet mijn sommen nog afmaken.”

't Was Laura's gewoonte niet om lang over de dingen na te denken. Als iedereen je een aardig kind vond, welnu, dan was immers alles goed en waarom zou men zich dan druk maken over zoo'n paar woorden.

Marianne was echter maar half tevreden. Waarom moest zij iets zeggen, waar ze niets van meende? Doch Laura bleek zoo ongeduldig, dat ze gehoorzaam maar verder ging:

.... Ja, bij U, Heer, is vergeving,
Geef mij ook 'n goeden nacht. Amen.

„'t Gaat best, hoor!” klonk het bemoedigend naast haar. „'k Heb toch zeker niet zóó slordig geschreven als 'k eerst dacht. Leer het nu maar vlug, als ik dan ook klaar ben zingen we het samen 'n paar keer door en dan kan je het vanavond vast wel meezingen.”

Marianne was reeds begonnen. Zij begreep wel, dat 't voor het oogenblik maar het beste was er zich bij neer te leggen, ook al was het versje grootendeels een raadsel voor haar.

Als er maar iets in gestaan had over 't booze oog of den goeden huisgeest, dan had zij 't overige wel voor lief willen nemen.

Maar nu dit: „Lieve Heer, ik dank U weder voor het goede van deez' dag,” waren allemaal woorden waarmede zij geen raad wist.

Toch, al leerende, scheen er op den duur iets in te zijn dat haar aantrok.

Toen Laura na een half uurtje klaar was, kon zij het versje prompt voor haar opzeggen.

Intusschen waren de andere meisjes één voor één vertrokken, want wie zijn werk af had, mocht in de galerij gaan spelen. Maar tot een geregeld spelletje kwam het niet, omdat zij te zeer er naar verlangden de nieuweling hun boompje te geven en eens grondig kennis met haar te maken; want daartoe had de gelegenheid nog steeds ontbroken.

De grootsten stonden in een hoek met elkaar te fluisteren. „Je zult zien dat het laat wordt,” mopperde er een.

„Zullen we aan Olga vragen of 't nu mag?” opperde Anneke.

„Welneen, ze moet immers eerst ons avondgebedje leeren, en toen ik straks wegging, kon ze er nog niets van, dat kon je wel aan haar gezicht zien,” beweerde Mineke minachtend.

„Neen, en dan geeft Olga toch niet toe, hoor,” verzekerde Lize met opgetrokken wenkbrauwen.

Maar 't viel mee. Want Olga zag het fluisterende troepje, begreep waarover zij 't hadden en keek toen eens achterom naar de twee meisjes in de eetzaal.

„Kent ze haar versje, Laura?” vroeg ze met een vriendelijk knikje naar Marianne.

„Wel opzeggen, maar nog niet zingen en dat moest toch ook, is 't niet?”

„Och, 'k weet niet,” besluiteloos zag Olga Marianne aan. „Ze hebben een verrassing voor je, zullen we dat zingen dan maar uitstellen tot vanavond?”

„'n Verrassing?” Marianne werd er verlegen onder.

En Laura, die 't geheim zoo lang en zorgvuldig had weten te bewaren, knikte glunder: „Ja, we hebben iets dat je straks zien mag, een cadeau van allemaal! zullen we nu maar gaan, Olga?”

„Je brandt van verlangen geloof ik,” lachte plagend het groote meisje. Toen wenkte zij de anderen en met 'n hoeratje kwamen die naderbij. Gelukkig, eindelijk! 't Issaai, hoor, als je een verrassing hebt en de ontknooping zoo lang moet uitstellen, doch nu was dan toch het groote moment dáár.

Alle kleintjes werden er bij gehaald, Jaantje ook moest mee, en toen trokken zij, Marianne in hun midden, joelend naar buiten.

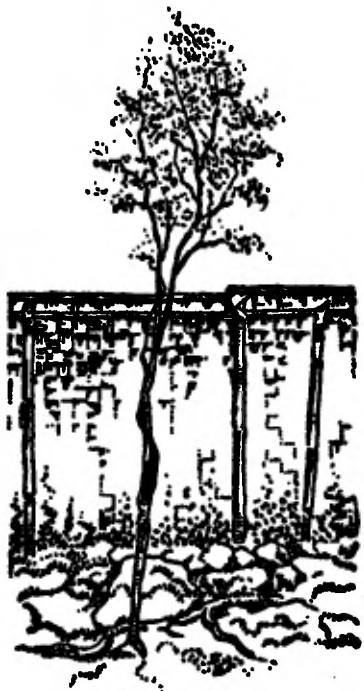
„Raad eens hoe 't er uit ziet?” vroeg Lize.

Het nieuwelingetje keek haar verlegen aan.

„k Weet niet, 't is toch geen beest?”

„Ja, 'n pik-groen monster met horens,” plaagde Lize. Maar toen zij zag hoe angstig Marianne zich naar Laura keerde, zei ze beschermend: „Maak je maar niet benauwd, hoor, 't is maar een grapje.”

Toen naderden zij ongemerkt 't boompje en Laura als de oudste nam het woord. „De heele

boel is gisteren plat geregend zie je, anders hadden wij je van onze bloemen gegeven. Maar één ding is blijven staan en dat is voor jou!" Toen sprong ze opzij en toonde Marianne hun aller lieveling.

„O," zei Marianne bedeesd. „Is dat voor mij?" Zij had nooit een tuintje bezeten en scheen het bezit van een boom niet op den rechten prijs te stellen, toonde er althans geen blijdschap over.

Het stelde de meisjes zeer teleur. „Vind je 't niet prettig?" vroeg Lize. „Zie je nu wel dat 't geen beest is." Marianne schoot in een lach, maar terwijl ze onhandig naar haar eigendom stond te kijken, bedacht ze met spijt hoe onrechtvaardig haar gedachten van morgen in den trein over deze meisjes geweest waren, en dit maakte haar stil, waaruit de kinderen begrepen dat zij teleurgesteld was.

Op een wenk van Laura trokken zij, Lize en Anneke zich een beetje terug, staken de hoofden fluisterend bij elkaar. „Kunnen we nu heusch niets anders bedenken?" vroeg de eerste. „Want werkelijk, zij vind er niets aan, hoor, kun je aan d'r gezicht zien. Hebben jullie niets aardigs te missen?"

Lize trok een bedenkelijk gezicht. „Jij hebt twee poppen, geef er één van, dat zei Olga gisteren ook." „Och, gekheid," viel Laura rap in. „Dat hebben wij gisterenavond al dadelijk uitgepraat, neen, dat kan niet. Maar stil, als we haar Jaantje eens gaven?"

„Niets leuk," vond Lize. „We zijn nu eenmaal zoo gewend dat ze tusschen ons inloopt."

„Ik vind het ook niet prettig," stemde Laura toe. „Maar we moeten er iets voor over hebben."

Ze overlegden nog eens te zamen en werden het eindelijk eens dat 't dan maar moest, en Jaantje voortaan van en naar school met Marianne zou

loopen en laatstgenoemde over haar mocht moedertje spelen.

Of Jaantje zelf dit prettig vond, kwam niet in aanmerking, want 't goedige dikkertje liet gewoonlijk alles maar toe. En zoo werd de kleine dan tusschen de anderen weggehaald en voor Marianne gebracht.

„Kijk eens, wil je haar er ook bij hebben, dat zijn dan twee cadeaux.”

Maar nu werd Marianne eerst recht verlegen.

„Wat bedoel je, wat moet ik met haar doen?”

„Je hoeft niets met haar te doen, maar ze is van jou, als we in de rij van en naar school gaan, en als we met 't serviesje moedertje spelen is en blijft ze altijd jou kind.”

't Was een geheel nieuwe gewaarwording voor Marianne. Zij, die nooit een zusje had gekend, maar er vroeger dikwijls naar verlangde, werd nu opeens bevorderd tot groote moedertjes-zus van een lief, klein meisje en veel blijer was ze daarmee dan met het boompje.

Maar zij was een kind dat moeilijk kon uitbrengen wat er in haar omging en toen zij dan ook Jaantje een hand gaf en aan Laura zeide, dat zij 't heel prettig vond, was er niet één onder de meisjes die dit volkomen geloofde, en waren zij geneigd de nieuweling een saai te vinden die nergens blij mee te maken was.

Dien avond, toen allen kant en klaar in bed zaten, de handjes gevouwen, de oogen gesloten, probeerde Marianne het avondgebedje mee te zingen. 't Lukte nog niet erg, de melodie was 'n beetje lastig en ook had ze haar volle aandacht er niet bij. Wat was alles hier héél, héél anders dan thuis; en zooveel onbegrijpelijke dingen had ze al

gehoord. Eerst was, dadelijk na hun avondmaaltijd, dezelfde dame gekomen die haar 's middags ontvangen had, en tegen wie alle kinderen „moeder” zeiden. Zij mocht ook moeder zeggen. Dat wilde ze wel graag, 't klonk zoo prettig en vertrouwelijk.

Nu maar, die moeder dan, had een boek meegebracht en toen alle kinderen klaar waren, begon zij uit dat boek te vertellen.

Alles had Marianne niet begrepen of onthouden, maar dit wist ze toch nog wel, dat moeder vertelde van iemand die zóó goed was dat Hij 'n lammetje, ver van huis gedwaald, en dat dreigde door de wilde dieren verscheurd te worden, ging opzoeken en 't eindelijk veilig tehuis bracht. En moeder had gezegd, dat die Goede Herder, o ja, zoo noemde zij dien man, op dezelfde manier voor de kinderen wilde zorgen. Als zij zich angstig of bedroefd gevoelden en dit soms voor hun vriendinnetjes of de groote menschen niet weten wilden; nietwaar, dat kwam wel eens voor, dan moesten zij tot dien Herder gaan die hen altijd hoorde.

Toen had Marianne, vergetend waar zij was, plotseling haar vinger opgestoken en heel hard gezegd: „Mevrouw, waar woont die man?”

Maar o, wat had zij zich meteen daarop geschaamd. Want de meisjes, toen zij bekomen waren van hun verbazing, begonnen hardop te lachen.

Doch moeder had die lachers zóó verstoord aangekeken, dat ze plotseling stil werden en zich daarop tot haar gewend: „Eens leefde die Man in een land, dat wij nu nog het heilige land noemen, kindje. Over bergen en door dalen trok Hij en leerde de menschen wat zij doen en laten moesten om gelukkig te zijn. Toen is Hij gestorven, zoodat wij

Hem met onze oogen niet meer zien kunnen, doch Zijn Geest leeft en is altijd om en bij ons. En als wij Hem nu iets te vragen hebben, dan sluiten wij de oogen, vouwen de handen en zeggen aan dien Goeden Herder alles, wat we aan de menschen dikwijls niet durven toevertrouwen, en dat noemen wij „bidden”, Marianne.”

Daarop was moeder weer doorgegaan met vertellen en door de eetzaalramen had Marianne de avondzon zien schitteren over heel het liefelijke heuvelland, dat zich uitstreckte tot aan den voet van 't gebergte. En in gedachte zag Marianne daar den Goeden Herder gaan, zoekend naar 't verdwaaalde lammetje.

O, hoe graag zou zij naar Hem zijn toegegaan, meehelpen zoeken natuurlijk.

Maar dat kon niet. Moeder had duidelijk gezegd dat Hij gestorven was, en dat men dan toch tot Hem gaan kon, met gesloten oogen, gevouwen handen! Neen, daar begreep Marianne niets van.

Doch in navolging van de andere kinderen, deed zij nu toch zooals moeder gezegd had en vriendelijk rustig klonk het door de zaal, tot zelfs ver naar buiten:

Lieve Heer, ik dank U weder
Voor al 't goede van deez' dag.

't Was Marianne onder het zingen te moede of zij die woorden nu een beetje ging begrijpen, zoo veel liefs was vandaag haar deel geweest, dat zij waarlijk wel dankbaar zijn mocht.

Toen dwaalden haar gedachten naar Sarina.

Die ging morgen vroeg weer weg en misschien zou zij haar nooit meer terug zien.

Er kwam een brok in haar keel, bijna was ze in tranen uitgebarsten.

Het raam tegenover Marianne's bed stond open en duidelijk onderscheidde zij de zachtwuivende bladeren der palmboomen, scherp zich afteekenend tegen den lichten avondhemel.

En opeens, daar was hij weer, haar oude vijand de angst.

Loerde daar buiten in die boomen niet de booze? Was er niets onder haar bed? En ze lag zoo griezellig dicht bij het raam, kon haar van buiten af geen leed overkomen?

Met verschrikte oogen keek zij om zich heen. De anderen bemerkten niets van haar angst. Zij babbelden nog wat met Olga of onder elkander en de geheele zaal zag er zoo vredig uit, dat Marianne zich allengs rustiger voelde worden.

Nu ging Olga de bedjes rond, om te zien of allen er wel lekker onder lagen.

Bij Marianne bleef zij even staan: „Je zult toch niet bang zijn als je vannacht soms eens wakker wordt? Anders roep je maar even, ik slaap vlak bij; kijk, in dat kamertje. Ik bedoel niet,” voegde zij er haastig aan toe, „dat er hier iets is, waarvoor je angstig behoeft te zijn, maar alles is nog zoo vreemd en dan voelt men zich wel eens wat eenzaam. Je moet maar goed onthouden,” ging zij zachter voort, „dat de Goede Herder, je weet wel, van wien moeder vanmiddag vertelde, over ons allen waakt, dus ook over jou.”

Marianne knikte en Olga ging verder; hier nog eens een kleintje instappend, daar een vermaning gevend, om eindelijk haar vaste plaatsje onder de lamp weer in te nemen.

Alles was stil nu.

't Liet zich reeds aanzien of Olga niet zooals gisteravond herhaaldelijk zou moeten verbieden, toen er opeens een luide snik weerklonk.

Waar was dat? Het kon de nieuweling niet zijn die schreide, daarvoor was het geluid te dichtbij.

Daar klonk het weer en nu bemerkte Olga, dat 't uit het bed van Jaantje kwam.

Haastig stond zij op en boog zich onderzoekend over de kleine heen. „Kind, wat scheelt er aan, heb je pijn?”

Geen antwoord kwam. 't Kleine ding lag met twee handjes voor 't gezicht, probeerde tevergeefs haar snikken te smoren.

Toen beurde Olga haar op uit bed en tilde het hoofdje omhoog: „Wat heb je toch, waarom huil je zoo?”

Nu gaf Jaantje zich gewonnen en met haar hoofd tegen Olga's schouder snikte zij: „Ze hebben me weggegeven en nou heb ik weer een andere moeder als we met 't serviesje spelen.”

„Kassian, arm schaap,” lachte Olga, toch ook medelijdend. „Aan wie hebben ze je gegeven?”

De anderen waren belangstellend overeind gekomen en 't was Laura die antwoord gaf: „Je moest blij wezen, Jaantje. Ach, Olga, ze is een poosje voor Marianne, maar natuurlijk, als ze niet wil, moet 't maar ineens uit zijn.”

Marianne had zich stil gehouden, maar bij die laatste woorden stapte zij kordaat uit bed en kwam regelrecht door de zaal op Olga af.

De anderen keken verbaasd toe, want dit was geheel tegen de orde. Wie kwam er nu zonder verlof uit bed?

Doch 't werd Marianne tegelijk vergeven omdat ze nog „nieuw” was.

Nu stond zij voor Olga en zei smeekend: „Toe, laat haar morgen met mij loopen,” en meteen had zij een van de natbeschreide handjes in de hare. „Hoor eens, Jaantje, ik zal wel goed voor je zijn en je nooit meer weggeven.”

Zij begreep later zelf niet hoe ze dit alles had durven zeggen; maar op dat oogenblik was er in Marianne slechts plaats voor één gedachte. Zij had een lief zusje gekregen en nu dreigden ze 't haar weer af te nemen en dat mocht niet!

Gelukkig trof ze een bondgenoot in Olga, die haar scheen te begrijpen.

„Wel, kijk eens aan, en huil je daar nu om? Marianne zal goed voor je zijn; daar! Mooier kan 't niet; geef je nieuwe moeder nu maar een kus en dan gaan we lekker slapen.” Zij duwde gekscherend Jaantjes nat gezichtje tegen Marianne's wang, die gretig een arm om haar heensloeg. Toen bleek het kleintje opeens verzoend met den nieuwen toestand en gaf Marianne haar kus dubbel terug.

Den volgenden morgen stonden haar meisjes in de rij, gereed om naar school te gaan, en keek Olga nog eens na of alles wel in orde was.

Een nauwlijks merkbare glimlach speelde om haar mond, toen zij Marianne zag, stil gelukkig met Jaantje aan de hand. Voor die twee stonden Mineke en Anneke en dan kwamen Lize met Laura en 't was ook om de laatste dat Olga stilletjes lachte, want Laura stond daar alsof zij zich een opoffering getroost had, doch best wist, dat zij er door de anderen om bewonderd werd. Maar Olga betwijfelde of alles wel ècht was.

Hoe 't echter zij, Jaantje zelf voer er wel bij, dat bemerkte ze al spoedig. Nu geen schoolonderricht, dat zij wel heel gewichtig, maar ook wel eens lastig vond. Integendeel, nu onderrichtte zij; want ze moest aan Marianne vertellen hoeveel klassen, en mijnheeren of juffrouwen er waren en of 't een prettige school was.

Toen vroeg Marianne naar 't serviesje, waarmee

ze immers wel eens speelden, waren er altijd genoeg kopjes?

Jaantje knikte. „Veel, veel,” zei ze gewichtig. „En als er niet genoeg zijn, drinken we uit de vingerhoeden van de meisjes die een naaidoos hebben.”

Op het schoolplein aangekomen ging het troepje uit elkaar. Laura haalde Marianne, die in haar klas geplaatst zou worden, op.

„Dag Jaantje, tot twaalf uur, hoor, dan wacht ik op je.”

„Dag,” wuifde Jaantje en keerde zich om.

Daar viel opeens Marianne een gedachte in en op een drafje liep ze terug, fluisterde Jaantje in 't oor: „Luister eens, als wij Zondag moedertje spelen en ik er iets over te zeggen heb, mag jij den suikerpot uitlikken, hoor! Dag!”

Verrukt trippelde het dikkertje naar binnen; zij had het best getroffen met die nieuwe moeder, en dat van den suikerpot zou ze onthouden!

HOOFDSTUK IV.

't Was Zondagmorgen. De groote jongens en meisjes waren naar de kerk geweest, die in Bankwarno vroeg begon, reeds om halfnegen, en tot tien uur duurde. Daarna hield de directeur Zondagschool in een lokaal, dat hij voor dit doel had laten bouwen en dat er met de vele gekleurde platen aan de witgekalkte muren gezellig uitzag.

Die Zondagsschool werd alleen bezocht door de jongens en meisjes, die nog niet naar de kerk gingen, en daar behoorde Olga's troepje ook bij. Het was de Zondag voor Goeden Vrijdag en de directeur vertelde over het lijden en sterven van Jezus. Aan 't einde mochten zij nog zingen:

Wij knielen voor Uw voeten neer,
Terwijl de Hemelingen,
Als hoogste toppunt van Uw eer,
Uw zondaarsliefde zingen.

Daarop kregen zij allen nog een versje dat ze voor de volgende week moesten leeren, en toen keerde ieder terug naar zijn eigen afdeling.

„Zeg, zou dat waar zijn, wat vader zoeven vertelde?” ’t Was Marianne, die zich met deze vraag tot Laura wendde. Zij kwamen langzaam achter de anderen aan en Marianne scheen wel onder den indruk. „Natuurlijk,” antwoordde Laura verbaasd. „Wist je dat niet?”

„Neen,” was ’t antwoord. „En ik vind ’t afschuwelijk, hoe kunnen menschen zoo slecht zijn tegen iemand die goed is. En om Hem dan dood te maken,” liet ze er op volgen. En in haar gezichtje was iets, dat Laura dwong zich niet op haar gewone manier van ’t onderwerp af te maken.

„Vind je die geschiedenis zoo naar?” vroeg ze medelijdend.

Marianne knikte. „Ik zou er om kunnen huilen.”

„Maar ’t blijft niet zoo,” troostte Laura, „want met Paschen vieren wij ’t feest dat Jezus is opgestaan, wist je dat ook niet?”

Marianne keek haar hulpeloos aan. ’t Was vreemd dat zij, die eigenlijk veel meer over de dingen nadacht dan Laura, zich toch altijd weer met vragen tot haar richtte, terwijl ze veel beter eens naar Olga had kunnen gaan. Want Laura gaf bij uitzondering maar eens een voldoende antwoord, doch maakte zich er meestal met een praatje van af. En toch vond zij ’t prettig, dat Marianne tot haar de toevlucht nam, want zij nam graag een nieuweling in bescherming; troostte wanneer zij bemerkte dat zij zich eenzaam gevoelden en daarvoor ook hielden de meisjes zooveel van Laura,

dachten haar ook wel hartelijker en liever dan zij eigenlijk was. Maar gestreeld door zooveel bewondering kon men 't begrijpen dat Laura zichzelf overschatte en meende dat zij werkelijk alle deugden bezat, die de meisjes haar toedichtten.

In haar hart vond zij Marianne een kleine heiden, die evenwel recht had op haar bescherming.

Maar daar deze nieuweling van haar leeftijd was en al blijken gegeven had, dat zij goed kon leeren, vond Laura het 't beste, daar, waar zij kon, Marianne in onkunde te laten; en meer dan eens deed zich de gelegenheid daartoe voor.

Want 't was voor Marianne alsof zij hier in een andere wereld was gekomen, die haar steeds met nieuwe vragen vervulde.

Niet alleen den eersten dag van haar aankomst, maar elken dag na den avondmaaltijd kwam moeder met dat groote boek.

En achtereenvolgens had Marianne nu wondere geschiedenissen daaruit gehoord, geheel verschillend van die, welke Sarina haar vroeger vertelde.

En ze joegen haar geen angst aan. Integendeel! Als moeders rustige stem vertelde van Jezus, die zeide: „Laat de kinderen tot Mij komen” of Wiens macht de golven, die het schip dreigden te verpletteren, tot bedaren bracht, werd 't Marianne te moede of al de booze geesten op de vlucht gingen. 'Of er enkel licht en vrede rondom haar straalde; een licht, waar haar jonge hart hunkerend naar uitging; zelfs de goede huisgeesten konden dan niet eens meer in aanmerking komen.

Doch ook vermenigvuldigden zich de vragen, waarop zij een antwoord wenschte en te schuchter

om zich tot moeder of Olga te wenden, nam zij steeds weer haar toevlucht tot Laura, echter vaak zonder veel resultaat.

Maar nu zij uit de Zondagsschool kwamen, was 't het bedroefde gezichtje van Marianne dat Laura's gewone hartelijkheid wakker riep.

„Laten we hier even gaan zitten,” zei ze, wijzend op een trapje dat naar de badkamers voerde.

En daar, door niemand gezien, vertelde zij aan Marianne, hoe Maria 's morgens bij het graf kwam en eerst Jezus niet vond, alleen maar de Engel. En van Maria's blijdschap later, toen Jezus opeens haar naam noemde en zij Hem herkende.

„En zie je,” vervolgde Laura, „daarna vieren wij dan Hemelvaartsdag, omdat Jezus

na Zijn opstanding weer terug is gegaan tot Zijn Vader in den Hemel.”

Marianne knikte. Nu werd ten slotte alles toch nog goed; wanneer je maar wist, dat na Goeden Vrijdag Paschen kwam.

Dan was Goede Vrijdag nog wel vreeselijk, maar vader had immers gezegd, dat Jezus toen alle zonden van ons had op zich genomen.

Onze zelfzucht, onze jaloeschheid, onze ver-

keerde gedachten ook, en met die vijanden was Hij voor ons den dood ingegaan.

Wat kon Jezus veel!

Zou Hij ook de booze geesten kunnen overwinnen? Ja, dat kon Hij. Dat voelde Marianne opeens als een groote geruststelling.

De kwade geesten, de behekste dieren, ze waren er voor haar allemaal nog, want te lang was Marianne door Sarina in dit bijgeloof grootgebracht, dan dat zij dat alles nu maar in eens kon laten varen.

Maar daar was er Een, sterker dan die allen en Hij kon haar bewaren voor hun slechte invloeden, voor hun geheimzinnige machten.

En langzaam, heel langzaam drong het tot haar door, wat bidden was.

Jezus was gestorven, maar ook opgestaan om terug te keeren tot Zijn Vader. Doch Zijn Geest was hier gebleven, altijd om en bij degenen die Hem noodig hadden.

En Marianne voelde het nu, dat zij Hem noodig had om haar te helpen tegen de booze geesten daar buiten, ja, maar ook, zooals vader het daarstraks zei, de verkeerde dingen uit je eigen hart weg te nemen.

Dat was het groote licht, dat nu voor haar opging en plotseling brak door de duisternis van haar angstig bijgeloof. En dit maakte dat zij stil gelukkig voor zich uit zat te staren, zoodat Laura haar verwonderd van ter zijde opnam.

Zij begreep Marianne niet.

Voor haar waren al die geschiedenissen zoo gewoon, zoo vaak gehoord, dat ze als vanzelfsprekend met haar leven waren samengegroeid.

Eindelijk, met een plotselinge beweging, stond

Laura op. „Ga je mee naar binnen, 't wordt tijd.”

Marianne werd op eens wakker en toen zij naast Laura ging, was 't haar of alles nu anders was dan een paar uren geleden. Of datgene wat haar altijd gekweld had, nu van haar was afgenomen.

Dicht bij huis gekomen zagen zij Jaantje, die zoekend ronddwaalde.

„Jaantje, moet je ons hebben?” riep Laura.

Verrast keerde de kleine zich om. „O, zijn jullie daar! Je moet komen, zegt Olga en ik moet Marianne hebben.”

„Wat is er?” vroeg deze, Jaantje bij de hand nemend.

„Gaan we vanmiddag met 't serviesje spelen?” klonk het vleierend.

„k Weet niet of het mag,” besluiteloos keek Marianne Laura aan.

„Dat moet je toch aan mij vragen, Jaantje, 't serviesje is toch niet van Marianne.”

Mokkend liet de kleine, bij die terechtwijzing, het hoofd hangen; pruttelde: „Maar ik mocht van Marianne den suikerpot uitlikken, als je dat maar weet.”

„Wanneer jij het goed vindt natuurlijk, hoor,” haastte zich Marianne te zeggen.

Zij begreep Laura's ontstemming best; over je eigen spullen behoefde een ander niet te bazen, dat zou zij ook niet verdragen.

Laura was alweer verzoend.

„Als Olga ons thee en koekjes wil geven, kunnen wij 't wel doen,” besliste ze.

Maar toen zij 't vroegen, bleek het, dat Olga andere plannen had.

„Moeder is hier net geweest om te zeggen, dat

er vanmiddag iemand naar moeder Papaja moet, om te vragen hoe 't met haar is, en of zij morgen weer komt.

Als jij, Laura, met Marianne, na 't slaapuurtje, dat nu eens deden, dan ga ik met de anderen een flinke wandeling maken."

„'t Is net zoo ver," mopperde Laura, „en als je toch wandelt, kunnen we er immers best met z'n allen heen."

„'k Denk er niet over," besliste Olga. „Je weet hoe moeder Papaja is; dan moeten wij binnen komen, worden volgestopt met lekkers, en dat terwijl het oude mensch pas ziek was en heusch niet tot de rijken behoort. Jij gaat maar met Marianne, dan heb je gezelschap en nu allemaal aan tafel, asjeblijft."

Als Olga zóó begon, legde zelfs Laura het tegen haar af, maar een klein beetje verzoend met 't plan was zij wel, om 't vooruitzicht van 't lekkers, waarop Olga had gezinspeeld en ook omdat Marianne meemocht.

Moeder Papaja woonde een heel eind buiten Bankwarno. Men kon haar betrekkelijk spoedig bereiken door zijn weg te nemen over een heuvel, de „Anak" genaamd. Maar die Anak wemelde van slangen en hoewel de meeste niet gevaarlijk waren, hadden vader en moeder de kinderen toch verboden daar te wandelen, en liever, wanneer zij aan den anderen kant moesten wezen, een omweg te maken.

't Verlengde den weg met een klein half uur, maar was dan ook lang zoo griezelig niet.

Die moeder Papaja was een Atjehsche vrouw en een allerzonderlingste verschijning.

Op haar hoofd droeg ze 'n soort van tulband en

van dat sieraad af viel een zwarte sluier tot halverwegen haar rug. Niemand had haar ooit zonder dit kleedingstuk gezien, ja, 't scheen zelfs of ze er ook mee ging slapen.

Verder droeg zij een soort van donkerkleurig jak, dat tot aan haar knieën reikte en daaronder van dezelfde stof een nauwen rok, of sarong. Kousen droeg zij nooit en haar bloote voeten staken in lichtgele muilen.

Maar 't zonderlingste aan moeder Papaja was wel haar korte, ineengedrongen gestalte en haar gezicht, dat zoo grof en behaard was, dat ze soms meer op een man dan een vrouw leek.

Zij werkte al jaren lang in 't weeshuis en werd er om haar handigheid zeer gewaardeerd.

Nu eens zwaaide zij haar sceppter in de keuken, dan weer zat zij rustig achter de naaimachine en in tijden van ziekte hielp zij mee verplegen.

'n Geheelen nacht kon zij voor een patiënte zorgen en 's morgens keken haar zwarte kraaloogjes nog net zoo helder de wereld in, alsof ze van geen vermoeidheid wisten.

Men kon zich het weeshuis te Bankwarno niet voorstellen zonder die moeder Papaja en toen zij dan ook eenige weken terug een boodschap stuurde, dat ze ziek was, zond mevrouw dadelijk een meisje om de oude vrouw te verzorgen. Maar daar moest zij niets van hebben.

Wat dacht mevrouw, dat ze dood ging? Nog in lang niet hoopte zij, en 't meisje kon onverrichter zake weer teruggaan.

Mevrouw lachte er hartelijk om, doch zond de oude vrouw dagelijks haar middagmaal en dit werd aanvaard.

Totdat moeder Papaja ook dat niet meer noodig oordeelde, daar zij weer in staat was zelf te koken. En nu liet moeder af en toe maar eens naar haar informeeren, opdat moeder Papaja niet 't gevoel zou hebben, dat zij vergeten werd.

Toen Laura en Marianne in den namiddag haar

huisje naderden, stond zij schijnbaar alweer geheel beter in de deuropening hen op te wachten, en 't was maar gelukkig, dat Marianne reeds zooveel goeds over moeder Papaja hoorde, anders had zij zeker geen stap dichterbij durven komen.

Net een oude vrouw uit een sprookje leek zij nu, zooals ze daar stond aan den ingang van haar huisje, dat bouwvallig onder de boomen wegschool.

Dwars over 't schoongeveegde erf kabbelde een beekje, dat wel zoo goed was om bij haar voor-

deur een bocht te maken, maar indien 't zijn weg door moeder Papaja's woning had willen nemen, had zij 't waarschijnlijk ook goedgevonden.

De meisjes namen een aanloop, sprongen over de beek en stonden lachend voor de oude vrouw.

„Ik zag jullie uit de verte reeds aankomen; wel-zoo, een nieuw kind.” Zij nam Marianne's hand in de hare. „En hoe heet ze?”

„Marianne, moeder Papaja,” antwoordde Laura.

„Hm, zoo,” gromde de oude vrouw. „Dag Marianne.”

„Dag juffrouw,” zei Marianne.

„Wel zoo, weet je mijn naam niet, heb je dien in 't weeshuis dan nog niet hooren noemen?”

„Dag moeder Papaja,” verbeterde Marianne met een kleur als vuur.

„Zoo is 't goed, kom nu maar binnen.” De kennis was gemaakt en de oude vrouw voelde zich alsof zij een nieuwe zorg meer had.

„Gaan jullie daar op de balé-balé ¹⁾ maar zitten en nu eerst de boodschap, want daarmee kom je natuurlijk.”

Laura bracht die over en kreeg de opdracht om aan moeder te zeggen, dat zij morgenochtend om halfzeven weer present zou zijn. „Niet vergeten, hoor. En nu lusten jullie zeker wel 'n glaasje stroop!”

Terwijl zij twee glazen neerzette, keken haar donkere oogen onderzoekend Laura aan. „Alles goed in 't weeshuis, geen zieken geweest?”

De aangesprokene schudde het hoofd. „Nee, 't gaat best.”

„Behalve dat moeder Papaja toch maar gauw moet terugkomen, he!” lachte het oudje met schor

¹⁾ Rustbank.

geluid. „Ja, kinderen, het is een zegen van Toewan-Allah, als je op je ouden dag nog noodig bent.”

Moeder Papaja was jaren geleden tot het christendom overgegaan, maar als zij over God sprak gebruikte zij altijd nog bij voorkeur het Toewan-Allah.

Zij zette zich naast de meisjes neder. „Is je nieuwe vriendin reeds ingeburgerd?”

„O ja,” Laura knikte gewichtig. „En als er iets is dat ze nog niet weet, komt ze 't mij wel vragen.”

„Zoo, zoo, en je blijft er toch wel nederig onder, nietwaar, kind?”

't Klonk wel vriendelijk uit moeder Papaja's mond, doch Laura had altijd 't gevoel of de oude vrouw door haar heenkeek en dat maakte haar vaak onrustig.

„Want je kent immers 't verhaal van dien ijdel Prins, die zich optooide met allerlei gewaden? Eerst trok hij aan het kleed van den hoogmoed, daarop het overkleed der zelfzucht, en over alles heen den donkeren mantel van de afgunst. Maar toen kreeg de Prins een boodschap, dat hij aan 't einde van zijn leven was en voor Allah moest verschijnen. En nu begreep hij opeens, dat hij zóó niet gaan kon, dus wilde hij eerst andere kleeren aantrekken. Maar wat viel dat tegen, want die hoogmoed, zelfzucht en afgunst waren hem ongemerkt zoo nauw om 't lichaam gegroeid, dat 't uittrekken met pijn en moeite gepaard ging.

Och, 't is maar een oude legende die in ons volk leefde,” eindigde moeder Papaja, „maar wij kunnen er toch ook nog wel ons voordeel mee doen, nietwaar kindertjes?”

Marianne knikte tevreden. Zij vond de oude

vrouw niet leelijk meer, als daar straks, en wat zij vertelde was ook wel mooi, al haalde 't niet bij de geschiedenissen van moeder thuis.

Maar zij voelde zich aangetrokken tot moeder Papaja, die haar een beetje herinnerde aan Sarina, al was de laatste dan ook veel jonger, maar beiden waren zij inlanders.

Laura was opgestaan. „Kom, nu moesten we maar gaan, anders wordt 't zoo laat.”

„Goed,” zei de gastvrouw. „En vergeet mijn boodschap niet, dat 'k dus morgen om halfzeven kom.”

Ja, ze zouden 't goed overbrengen en na afscheid genomen te hebben, aanvaardden de beide vriendinnen den terugtocht.

In de verte keken zij nog eens om.

Daar stond moeder Papaja met een hand beschuttend voor de oogen, met de andere groette zij nog eens. De meisjes wuifden terug en daarop vervolgden zij haastig hun weg, om nog vóór donker thuis te zijn.

'n Tijdlang liepen zij zwijgend voort.

Toen zei Marianne opeens: „Wat een aardige vrouw en wat kan zij grappig vertellen.”

„Ja,” antwoordde Laura, „maar ik vind haar verhalen altijd erg kinderachtig. Nu weer dat van dien Prins, en 't is altijd net of ze 't op je gemunt heeft.”

„Och, wel neen,” lachte Marianne. „Hoe kon dat nu. Mij kent ze nog niet eens, en van jou zal zij toch niet zeggen, dat je.... hoe was 't ook weer?” Vragend keek zij naar Laura.

Maar die snibde opeens terug: „Hè, je kunt ook niets onthouden, nu, ik weet 't ook niet meer, laten we maar over wat anders praten.”

Marianne zweeg. Zóó had zij Laura nog nooit gezien. 't Was net of zij zich die legende aantrok.

Ook goed, zij wilde er geen ruzie om hebben, en zou er dus niet meer over spreken.

Wat begon het al schemerig te worden en zij moesten nog zoo'n eind.

„Zeg Laura, als we toch maar vóór donker thuis zijn,” fluisterde zij.

„Ben je bang?”

„Och neen, nu nog niet, maar als 't donkerder wordt, 'k weet niet.... Zijn hier geen tijgers?”

„Kom, gekheid, geef mij maar een arm, ik ben nooit bang,” snoefde Laura, maar zij verhaastte toch haar stap.

Snel daalde de duisternis.

Opzij van den weg tusschen 't kreupelhout ritselde het telkens, waarschijnlijk 'n ongevaarlijke slang, die te Bankwarno veelvuldig voorkwamen. En door de boomen ruischte vredig de avondwind. Doch voor Marianne waren het de van ouds bekende, schrikaanjagende geluiden en een onbeschrijflijke angst maakte zich van haar meester.

Indien zij zich niet geschaamd had voor Laura, zou zij 't gillend op een loopen gezet hebben. Nu bleef zij uiterlijk kalm, doch inwendig bevend dicht naast haar vriendin loopen.

En toen opeens herinnerde zij 't zich, wat zij 's middags immers zoo goed geweten had. Jezus was overal, dus ook hier, dicht bij haar. En met Zijn beschermende liefde kon Hij haar behoeden voor alle kwaad; maar mocht zij dan zoo bang zijn?

Nu wilde ze 't Hem vragen haar angst weg te nemen; als Hij zoo dichtbij was, moest Hij haar toch hooren. En voor 't eerst in haar leven, heel

stilletjes, zoodat Laura er niets van bemerkte, bad Marianne.

Zoo gingen zij een tijdlang naast elkander voort.

„Wat ben je stil,” zei Laura opeens. „Denk je nog altijd aan dien tijger?”

Marianne schudde 't hoofd. „Neen,” zei ze zachtjes. „Ik was daarnet erg bang, maar 't gaat nu beter.”

Waarom het beter ging voelde Marianne dat zij zelfs aan Laura niet vertellen kon.

„We zijn zoo thuis,” verzekerde Laura. „Kijk, daar zie 'k de lichtjes van onze eetzaal al. Pas op, hier staat die paal waar iedereen in 't donker altijd over rolt. Ziezoo, nu zijn we er,” en arm in arm traden de meisjes de eetzaal binnen.

„Kinderen, wat zijn jullie laat! Wij hebben al gegeten,” zei Olga. „Was je verdwaald?”

Laura vertelde, dat zij zoo lang door moeder Papaja waren opgehouden en bracht meteen de boodschap over.

„En nu maar gauw eten,” moederde Olga. „Toe Lize, schuif een beetje op. Je hebt zooveel plaats noodig voor je legkaart.”

Zij mochten Zondagsavonds altijd wat langer opblijven en dan aan tafel spelletjes doen.

Marianne nam stil haar maaltijd. Zij had een prettigen middag gehad, doch scheen wel moe. Maar Laura had heel wat te vertellen, ten slotte ook hoe bang Marianne geweest was toen 't donker werd.

Lize, die 't dichtst bij zat, luisterde niet, haar aandacht was geheel in beslag genomen door de legkaart.

Maar Mineke en Anneke lachten Marianne uit en de laatste riep: „Je was zeker bang voor een pikgroen monster met horens, hé?”

't Hinderde Marianne wel even, doch daar voelde zij opeens Jaantjes krullekopje tegen haar arm.

„Was je bang, zeg? O, ik ben ook altijd zoo bang in 't donker,” fluisterde de kleine, zich tegen haar aandrukkend.

Marianne zocht van haar bord een smakelijk stukje uit, hield 't haar voor en gretig hapte het kleine mondje toe.

„Foei, Jaantje,” klonk Olga's stem. „Heb je daarstraks je buikje niet vol gehad?”

„Inplaats van den suikerpot,” zei Jaantje guitig.

Marianne schoot in een luiden lach, voelde opeens Olga's blik vol hartelijkheid op haar rusten.

En toen drong het tot haar door welk een vriendelijk tehuis zij hier gevonden had. Met zusters, die haar, nu ja, wel eens plaagden, doch nooit ernstig griefden. Waar de moederlijke Olga waakte; 't kleine zusje haar noodig had en Laura, de beste van allen, wel haar vriendin wilde zijn.

HOOFDSTUK V.

Donderdag voor Goeden Vrijdag kregen de schoolkinderen Paaschvacantie.

Allerlei plannen waren reeds gemaakt, doch het voornaamste was, dat de tuintjes weer in orde zouden gebracht worden.

Het regenseizoen liep ten einde. De buien kwamen zeldzamer en met mindere heftigheid, zoodat men het er nu op wagen kon.

't Was nog vroeg in den morgen, dat Marianne het eerst van allen ontwaakte en zich herinnerde dat 't vandaag Goede Vrijdag was.

Ze kon door het raam den top van een berg zien, badend in de eerste zonnestrallen en zij dacht er aan hoe moeder eens vertelde dat Jezus de bergen liefhad, er vaak heenging om te bidden.

Op Goeden Vrijdag had Jezus ook een berg beklommen, maar om gekruisigd te worden. Zou toen ook de zon geschenen hebben, zooals nu?

Ja toch, want toen Jezus stierf werd de zon verduisterd. Zij wist 't nog heel precies, want alles van die geschiedenis had zij, als iets wonderlijks, nauwkeurig in zich opgenomen.

Wat zouden zij vandaag doen? Er was geen Zondagsschool wist ze. Zouden zij den geheelen dag mogen spelen? Maar kon dat op een dag dat Jezus gekruisigd werd?

Zij had 't gisteren aan Laura willen vragen, maar was 't later vergeten. Nog lag ze daarover te peinzen, toen zij Laura's fluisterstem hoorde: „Marianne, ben je wakker? O, lag je maar zoo'n beetje met je oogen dicht?”

„Ik dacht er aan, wat we vandaag zullen doen,” was het antwoord.

„Dat kan ik je wel vertellen: de graven schoonmaken.”

„Wat!” Opeens was Marianne overeind. „Is dat een spelletje?”

„Natuurlijk niet, hoewel ik geloof dat de kleintjes er wel een spelletje van maken,” en toen Laura Marianne’s oogen nog steeds vragend op zich gericht zag, ging zij verder: „Je begrijpt dat hier in huis wel eens kinderen gestorven zijn, die op ’t kerkhof begraven liggen, ieder met een steen over het grafje waarop hun naam en leeftijd geschreven staan. Nu, die moeten schoon gehouden worden, en dat doen wij telkens op Goeden Vrijdag. En als er dan soms in de buurt verwaarloosde graven zijn, waar niemand naar omkijkt, nemen wij die meteen er bij.”

„Och zoo,” Marianne bleef peinzend naar buiten staren. Ja, dat wilde zij wel. ’t Leek haar meer in overeenstemming met den Goeden Vrijdag dan spelletjes doen, of aan de tuintjes werken.

„Opstaan, kinderen!” galmde Olga’s stem door de zaal.

Nu minder vlug dan ’s middags wipte haar troepje het bed uit. Hier en daar moest Olga zelfs nog een langslaapster wekken, en lachend dreef zij ze voor zich uit naar de badkamer, waar het koude water spoedig alle slaperigheid op de vlucht joeg.

De stralende morgenzon en ’t vooruitzicht van de vacantiedagen deden het overige om de schoolmeisjes in een uitgelaten stemming te brengen, zoodat Olga aan ’t ontbijt moeite had om haar troepje in bedwang te houden.

Zelfs werden er eenigen bedreigd, dat als ze zich nu niet bedaard hielden, ze straks konden thuisblijven. En dat hielp.

Marianne zat er stil bij.

Voor 't eerst, sedert zij in 't weeshuis was, begreep ze haar pleegzusjes niet.

't Was toch Goede Vrijdag, de sterfdag van den Heiland en straks gingen zij naar 't kerkhof om de graven van andere kinderen schoon te maken; was dat nu iets om zoo uitgelaten over te zijn?

Zij liet van haar gedachten echter niets bemerken, en dat was maar goed ook, want de kinderen zouden haar wederkeerig niet begrepen hebben.

Opgegroeid in een vroolijk, veilig tehuis, waar echter weinig afleiding was, werd alles, wat de sleur van het dagelijksch leven verbrak, door hen met gejuich begroet, zonder dat zij nu zoo-precies vroegen, waarin de afleiding bestond.

Doch Marianne had van die eentonigheid nog niets ondervonden en daarom kon zij vandaag hun opgewonden stemming niet begrijpen. Klokslag negen uur stonden zij klaar.

Frisch en fleurig in hun witte jurken, vertrokken ze dan, onder de hoede van Olga.

Mevrouw deed hen uitgeleide tot aan 't hek, en gaf nog een vermaning mee: „Beleefd vragen, hoor!” Bleef ze toen glimlachend nakijken.

„Wat moeten wij vragen?” informeerde Marianne aan Lize, die voor haar liep.

„De bloemen,” was 't antwoord. „Nu we nog niets in onze tuintjes hebben, vragen wij maar aan de huizen, waar wij langs komen.”

„En krijg je die dan zoo maar?”

„Natuurlijk, soms veel te veel, dat we er geen

raad mee weten. Kijk," vervolgde zij, „daar stappen Laura en Anneke al een hek binnen."

Marianne zag 't en verbaasde zich, dat Laura haar daar niets over verteld had; misschien vergeten, of.... vond Laura 't gewichtig haar niet alles te zeggen.

Nu, zij wilde er zich maar niet in verdiepen; vond er ook geen tijd voor, want tot haar niet geringe verlegenheid hadden in een oogwenk alle meisjes zich in de laan verspreid en stapten vrijmoedig de tuinen binnen, zoodat zij met Jaantje alleen overbleef.

Besluiteloos keek Marianne rond, en zag nu Olga haar wenken. „Gaan jullie maar met mij mee, de anderen redden zich wel."

't Was een ware uitkomst en achter het groote meisje aan betraden zij het erf van een mooi, statig huis.

Na even gewacht te hebben, trad uit de binnengalerij een dame en kwam den tuin in.

Olga liep haar tegemoet. „Mevrouw, daar zijn wij weer, net als verleden jaar. Onze eigen bloemen zijn plat geregend en nu komen wij bij u bedelen."

„O, best, hoor kind," klonk het vriendelijk. „Wacht, ik zal den tuinjongen roepen."

„Hier, Kebon, geef haar flink wat van die rozen."

„Zie je," ging zij voort, zich tot Olga keerend, „dat vind ik nu zoo lief, dat jullie niet alleen voor de levenden zorgen, maar ook de dooden niet vergeten."

Voor 't eerst zag Marianne Olga verlegen worden, toen zij antwoordde: „'t Is toch onze plicht, mevrouw en wij hebben ze met Paschen zoo graag netjes."

„Zeker, kind en dat is mooi.”

Kebon kwam terug. „Zoo genoeg, ja?”

„Uitstekend,” prees mevrouw hem. „Komaan, nu willen jullie zeker allemaal wat hebben, dus zullen wij ze eerlijk verdeelen.”

'n Overvloed van rozen werd onder hen uitgedeeld, zelfs Jaantje kreeg haar handjes vol en dankbaar stapten zij weer het hek uit.

Ook de anderen kwamen nu groepsgewijze terug en allen hadden zij haast meer bloemen gekregen dan ze bergen konden.

Toen plaatste Olga ze weer ordelijk in de rij en marcheerde het troepje verder. Eerst ging het door de Chineesche buurten, tot ze buiten de stad kwamen en een laan van hooge kanarieboomen bereikten, aan het einde daarvan was het kerkhof. Bij den ingang gekomen, liet Olga haar meisjes de vrijheid; ze mochten zelf het grafje, dat zij wilden schoonmaken, uitkiezen, en ook Marianne moest nu maar eens zien.

Als groote, witte vlinders schemerden de lichte jurken door het groen van de stille lanen en ze hadden geen rust eer ze kwamen aan de plek, waar de gestorven broertjes en zusjes lagen. Twéé aan twéé verdeelden zij nu het werk, zoodat terwijl de een de bloemen tot een krans vlocht, de ander den steen onderhanden nam. Doch daar er gelukkig slechts weinig kindergrafjes waren, schoten er

altijd meisjes over die niet helpen konden, en dan maar elders werk zochten.

Onder de laatsten behoorde ook Marianne, die met Jaantje aan de hand een tijdlang doelloos rond-dwaalde, totdat de kleine zag dat ze allen bezig waren, en zij hier nog maar steeds liepen alsof ze er niet bij hoorden.

„Zeg, ik wil meehelpen, hoor, waarom doen wij nu niks?”

Marianne stelde haar tevreden. „Ga je rozen maar aan Laura brengen, dan haal ik je straks wel op, misschien heb 'k in dien tijd ook wat gevonden.”

Jaantje holde weg, blij dat zij nu toch ook haar aandeel had en Marianne dwaalde verder.

Zij voelde zich zoo'n vreemdelinge, terwijl de andere meisjes luidruchtig tegen elkander babbelden en van dit „grafjes versieren” een vroolijk spelletje maakten.

't Liet haar alles zoo onverschillig nu, dat ze niet den minsten lust gevoelde om een hand uit te steken.

Daar naderde zij toevallig de plaats waar Anneke en Mineke bezig waren. De laatste stond met 'n stuk papier op een groen verweerden steen te schuren. Haar gezichtje was rood van inspanning en toen zij Marianne in 't oog kreeg, zei ze als ter opheldering: „Ik wil er iets om verwedden, dat hier een soldaat ligt en 'k moet weten hoe hij heet.”

„Kan je dat dan iets schelen?” vroeg Marianne verwonderd.

„Natuurlijk,” antwoordde Mineke, ook in verbazing over zooveel domheid. „Ik moet toch weten

wien ik een beurt geef. Verleden jaar was 't Piet van Galen, maar die heeft Leni nu gauw genomen, net zoo valsch. Doe jij niets?"

„Och jawel, ik kijk nog maar zoo'n beetje," en Marianne drentelde verder. Daar kwam zij in een laantje waar slechts één graf was met een opstaanden steen en daarop was in duidelijke letters gebeiteld: „Ik ben de Opstanding en het Leven."

Marianne bleef staan. Die woorden troffen haar en ze las ze nog eens fluisterend over: „Ik ben de Opstanding en het Leven."

O, maar dat moest de Heiland gezegd hebben van zichzelf natuurlijk.

Alle menschen bleven bewaard tot den laatsten dag, maar Jezus was opgestaan!

In stillen eerbied bleef zij naar die woorden kijken.

Toen opeens bukte zij zich en legde vlak er onder al haar rozen neer.

Zij dacht er niet over om den steen te gaan schoonmaken, dat was ook trouwens niet noodig. Maar de woorden, die er op stonden en de bloemen daaronder, hadden haar volle aandacht.

Zoo vond Olga haar, die kwam waarschuwen dat het uur van vertrek naderde.

„Kom, meisje, maak wat voort, het wordt tijd dat we gaan."

„Ik ben klaar," was 't antwoord en Olga verwonderde zich, dat de bloemen op een goed onderhouden graf waren neergelegd; 't leek wel of Marianne lui was.

En nu herinnerde zij zich, dat enkele meisjes, met wie zij in 't voorbijgaan even gepraat had, iets dergelijks beweerden.

't Hinderde Olga een beetje; want zij mocht

Marianne wel, maar zij moest tevens zichzelf bekennen, dat de nieuweling nog te kort in hun midden vertoefde, om tot een juist oordeel over haar in staat te zijn.

Geleidelijk verzamelden allen zich weer bij Olga. Ook Jaantje kwam aanhollen. „Marianne, waar ben je geweest?”

„Kom je weer naast mij loopen?” vroeg Marianne zonder op haar vraag acht te slaan.

Vertrouwelijk duwde de kleine haar handje in die van de groote zus en toen ieder zijn eigen plaatsje weer had ingenomen, werd de terugtocht naar huis aanvaard.

Wel waren ze moe, maar met voldoening werd onderweg over hun werk gebabbeld.

Alleen Marianne liep er stil bij. Zij bemerkte wel dat de andere meisjes soms over haar praatten omdat ze niets gedaan had.

Maar al had men 't haar nog zoo vriendelijk gevraagd, zou Marianne van haar handelwijze toch geen uitleg hebben kunnen geven, en dus liet zij de meisjes in den waan dat zij lui was, maar diep in haar hart had zij een heerlijk gevoel alsof zij den Heiland haar bloemen gegeven had voor Zijn opstandingsfeest.

HOOFDSTUK VI.

De Paaschvacantie was bijna ten einde, toen er een kleine opschudding plaats had in Olga's afdeling.

Een der meisjes was een paar dagen wat lusteloos

geweest, moest op advies van den dokter naar bed en een dag later had zij mazelen.

„Houd je maar gereed,” zei de dokter waarschuwend tot Olga. „Want je zult zien, ze krijgen het allemaal.”

„Ik geloof dat sommigen de ziekte al gehad hebben, dokter,” zei het meisje.

„Des te beter voor jou, dan kunnen ze een beetje meehelpen, want je kon de handen nog wel eens vol krijgen.”

Dokter's voorspelling kwam uit. Elken dag kreeg Olga een nieuwe patiënte en daarmede meer werk. Toen moest moeder Papaja er bij te pas komen en zegevierend deed deze haar intrede in de slaapzaal, die nu voor ziekenkamer was ingericht. Haar kleine oogjes schitterden van genoegen, toen zij verzekerde dat ze d'r was. „Ja, als moeder Papaja er niet bij is, gaat de boel verkeerd, dat zie je alweer, hoeveel heb je er al?”

En met een bruinen, krommen wijsvinger telde zij de zieken. „Een, twéé, drie,” tot acht toe.

„Wel, dat is net de helft van je troepje, Olga en als jij me nu maar zeggen wilt wat ik te doen heb, des te beter, want één kapitein op 't schip is net genoeg en met Allah's hulp hebben wij ze spoedig weer op de been.”

Olga gaf haar aanwijzingen, blij dat moeder Papaja er was. In 't begin leek zij meestal wat druk, omdat zij dan met een stroom van woorden binnenkwam. Maar Olga kende haar en wist dat zij op deze wijze even uiting moest geven aan haar blijdschap, dat ze noodig was.

Daarna was zij dan weer de kalme moeder Papaja,

die stilletjes van bed tot bed ging, helpend, zorgend, en nooit moe.

En 't was waarlijk niet overbodig, dat Olga door een flinke hand gesteund werd, want 't aantal zieken groeide met den dag, totdat slechts Laura en Marianne overbleven.

„Heb je al eens mazelen gehad?” vroeg Olga haar.

„'k Geloof het niet,” zei Marianne, „misschien wel toen 'k klein was, ik weet 't niet.”

Laura had de ziekte al jaren geleden gehad, dus voor haar was Olga niet bang meer, maar toch liet zij hun beider ledikantjes in haar kamer brengen, omdat zij 't daar frisscher vond dan in de ziekenzaal. Het was er dan ook een waar hospitaal.

't Dichtst bij Olga's kamer lag Jaantje. „Als een lam,” verzekerde moeder Papaja. Geen wonder, want 't kleine ding lag voortdurend met de oogjes dicht, omdat die haar het pijnlijkst waren, en gaf niet meer moeite dan dat zij af en toe om drinken vroeg.

Aan 't andere einde der zaal lagen zij, die reeds aan de betere hand waren en lastig werden. En moeder Papaja, in 't bijzonder met de zorg voor deze zieken belast, speelde er half verpleegster, half politieagent. „Je zult eens zien, hoeveel moeite ik krijg om ze in bed te houden,” zei ze tegen Olga, die ondanks haar vermoeidheid soms schaterde om de oude vrouw.

Laura was Olga's rechterhand in 't verzorgen der ernstige zieken. Zij deed het handig en Marianne voelde voor 't eerst in deze dagen iets van afgunst in haar hart komen.

Want 't was altijd Laura, nooit Marianne die door Olga geroepen werd. En zij wilde toch zoo

graag helpen, maar zij durfde niet, zooals Laura, kordaat een kind op te beuren om te laten drinken. En juist omdat zij bang was het niet goed te zullen doen, bracht ze 't er ook meestal slecht af.

Eens had Jaantje om drinken geroepen en nog voor iemand bij haar kon zijn, pakte Marianne haastig een beker melk, maar morste zóó, dat Jaantje's nachtponnetje dreef.

Olga schudde ongeduldig 't hoofd. „Als je dat niet kunt, doe het dan ook niet.” En Laura nam haar met vertoon van meerderheid den beker uit de hand. Hielp Jaantje zelfs met het aantrekken van een schoon ponnetje, en Marianne trok zich beschaamd terug.

Zij voelde zoo dat zij al die werkjes ook wel kon, als ze er maar den tijd voor kreeg om het te leeren. Laura moederde al zoo lang met Olga mee, geen wonder dat die handig was.

Toen begon zij op te letten, of de kinderen 's nachts iets noodig hadden.

Wel deed Olga af en toe de rondte, maar soms was zij zoo moe, dat ze den geheelen nacht doorsliep. Als de zieken 's avonds nog eens geholpen waren, hadden zij ook meestal 's nachts niets meer noodig.

Maar eens meende Marianne dat ze er een hoorde. Olga en Laura sliepen vast.

Geruischloos liet zij zich uit bed glijden, opende heel zachtjes de deur en liep de zaal in.

Daar hoorde zij 't geluid weer; 't kwam uit 't bedje van Mineke, haastig liep zij er heen. „Mineke, wat is er, kan ik iets voor je doen?”

Verwonderd sloeg de zieke de oogen op. „Marianne, hoe kom jij hier?”

„Ik dacht dat je riep,” antwoordde Marianne.

„O, wel neen, ik heb zeker hardop gedroomd, dat doe 'k wel eens meer. Maar nu je hier toch bent, kun je mij wat water geven, anders krijg ik straks misschien dorst.”

Verheugd dat zij nu toch iets doen kon, liep Marianne naar de groote kendi ¹⁾, die aan 't einde van de zaal stond.

Maar daar rees plotseling moeder Papaja van haar rustbank op. „Wat is dat? Wie durft daar uit zijn bed te loopen?”

„Och, moeder Papaja, ik haal maar even water voor Mineke, toe laat me maar en blijf u lekker slapen.”

Doch de oude vrouw liet zich niet ompraten. „Geen sprake van, kind; jij gaat naar bed en wat die Mineke aangaat, nu, zoo ziek is zij niet meer dat ze 's nachts om water moet dwingen. Maar jij bent een best meisje, hoor, en ga nu maar gauw slapen, dag kind!”

Marianne moest wel gehoorzamen, hoewel ze bitter teleurgesteld was. Overdag door Laura opzij gedrongen en 's nachts door moeder Papaja naar bed gestuurd; ach, ze voelde zich wel overbodig.

Maar op de oude vrouw had Marianne's nachtelijke onderneming zooveel indruk gemaakt, dat zij de eerste gelegenheid de beste aangreep om Laura te zeggen: „Verbeeld je maar niet dat je alles zooveel beter kunt dan Marianne, hoor.” En Laura trok als eenig antwoord een scheef gezicht, doch zij zorgde wel dit achter moeder Papaja's rug te doen.

¹⁾ Inlandsche waterkruik.

Een dag of wat later voelde Marianne zich een beetje koortsig en een heimelijke angst beving haar dat ook zij de mazelen zou krijgen, en dat terwijl men het reeds zoo druk had en Olga toch al niet vriendelijk gestemd was om haar onhandig doen! Zij wilde 't eenvoudig niet. En een stil verzet groeide tegen haar al zeker wordend lichaam.

Want als zij dan niet kon meehelpen, wilde ze tenminste niemand tot last zijn.

Zoo bleef zij eenige dagen rondhangen, tot de waakzame Olga haar op een morgen vond, kouwelijk gehurkt in een warme zonneplek op de voor-galerij.

„Kind, wat scheelt er aan, ben je ziek?”

Marianne liet 't hoofd hangen, mompelde iets van dat 't wel over zou gaan. Maar Olga trok haar naar zich toe en zag onmiddellijk de bekende roode vlekjes. „Loop je zoowaar met de mazelen rond! Kind, kind, ik kan toch niet overal op letten!” 't Verwijtende in Olga's toon riep bij Marianne de waterlanders te voorschijn.

„Je hebt het toch al zoo druk,” snikte ze. „En ik wil niet nog meer werk geven.”

„Ben je dwaas, mal kind, één meer of minder geeft toch niets. Gauw naar bed.” En hartelijk trok zij haar met zich mee de slaapzaal in.

Marianne liet zich willoos meevoeren en naar bed brengen, 't deed haar goed zoo verzorgd te worden, en Olga was weer lief als vroeger.

Ook Laura kwam er bij te pas. „Je hadt best dood kunnen gaan,” hield ze tegen Marianne met wijsheid vol, maar ze bewonderde haar wel om deze daad van zelfopoffering. En Marianne had nu niet te klagen dat zij over het hoofd werd

gezien, noch als een lastpost werd beschouwd. Het scheen zelfs of Olga haar zorgen voor deze zieke verdubbelde, en zij vroeg zich zelf af: Heb ik dan zóó blijk gegeven dat 't mij te veel werd, dat Marianne niet voor haar ziek-zijn durfde uitkomen? Nu, in elk geval nam zij zich voor dit stille kind goed in 't oog te houden, want men kon niet weten waartoe zij nog meer in staat was.

Intusschen beterden de kinderen snel en moeder Papaja's voorspelling, dat zij alle krachten noodig zou hebben om haar troepje dan in bedwang te houden, bleek nu wel eenige grond van waarheid te bevatten.

't Grootste feest van den dag was als mevrouw 's morgens kwam. Dan mochten zij zeggen wat ze lekker vonden en als 't eenigszins kon werd er in de keuken rekening mee gehouden.

Ook voor Olga waren die bezoeken een weldaad; dan vond zij meestal een bloemetje op haar kamer of een versnapering, te kostbaar voor allen.

En moeders zorgen draaiden meer heen om haar oudste pleegkind, dat 't nu zoo druk had, dan om de zieken, die, zooals zij wist, niets te kort kwamen.

Doch moeder Papaja bromde over die bezoeken. Net had ze de kinderen frisch gewasschen, ieder met z'n eigen stuk speelgoed weer in bed gebracht, en luchtig in een dekentje gewikkeld, of daar ging de deur open en alles vloog weer overeind.

„Moeder, mag ik dit hebben?” „Hè moeder, en ik dat?” De dekens werden afgeworpen, het speelgoed raakte er onder zoek en moeder Papaja stond er voor 't oogenblik machteloos bij.

Toch moest ze in stilte wel eens lachen, wanneer

sommigen van deze vrijheid gebruik maakten, om met de onmogelijkste wenschen voor den dag te komen. En welzeker, een pruillip durfden trekken, als moeder betwijfelde of dät wel kon.

Wacht maar, als ze straks weer naar school gingen was 't uit met al dat gedwing!

En als moeder dan, na iedereen aangehoord te hebben, weer vertrok, keerde maar niet zoo aanstonds de rust weer in de zaal.

O neen! Daar kroop er een uit bed en verdween onder 't ledikantje van haar buurvrouw.

Moeder Papaja stooft er op af en hield de schuldige aan een been vast, om haar het verder kruipen te beletten. Doch benauwd klonk het: „Ik.... ik moet mijn beertje hebben! Ik.... hij is net weggegaan en verstopt zich hier ergens!”

„Stout kind, ik zag met m'n eigen ouwe oogen, dat je hem onder Leni's bed gooide. Ajo, hier zeg ik je!” En de kleine ondeugd werd opgepakt, met 't beertje weer in bed gebracht.

Verderop slingerde geheimzinnig een bloot voetje uit 't bed van vierjarige Rietje, die hier eigenlijk niet hoorde, maar van de kinderkamer was overgebracht, waar zij de eenige was, die de ziekte gekregen had en Olga er niet tegenop had gezien haar er bij te hebben.

En ook daar stevende moeder Papaja op af.

„O, wat zie ik daar! Vlug de voetjes in bed.”

Doch dat ging niet zonder tegenstribbelen, want Rietje verzekerde ernstig, dat dat voetje stout was geweest en niet bij haar slapen mocht, waarop zij het weer met groote beslistheid onder de dekens uitstak. Tegelijk herinnerde zij zich dat eigenlijk allebei de voetjes stout waren geweest. „Zoo stout

moeder Papaja, want toen strakjes moeder hier was, zijn ze allebei uit bed geloopen. Weg! stoute voetjes!" En zij slingerde ze beide over den bedrand.

De oude vrouw kon zich bijna niet ernstig houden; maar achter haar kibbelden er twee om een prentenboek; dreigden het te verscheuren en nu raakte moeder Papaja's geduld op. De voetjes kregen een tik en kropen nu vanzelf met groote haast onder de deken en de twee ruziemaaksters werd voor straf het prentenboek afgenomen.

Doch, als 't lawaai al te erg werd, klonk soms Olga's stem plotseling gebiedend door de zaal: „Wat is dat daar! Als 't nu maar uit is ja!"

En muisstil werd 't opeens; kropen ze schoorvoetend terug, ieder in z'n eigen ledikantje, tot Olga's blik de zoo noodige orde en rust had weergebracht.

Maar 't moest wel bar worden eer zij er zich mee bemoeide, want moeder Papaja duldde niet gaarne inmenging in de haar toevertrouwde taak. Liever verdubbelde zij hare bedreigingen. „Wacht maar, 't is omdat jullie nu nog een beetje ziek zijt, maar als je beter bent, dan zal ik toch...." Wat zij dan wel doen zou, kwam nooit iemand te weten, want ze zei het zóó lang tot al de kinderen weer netjes in de rij stonden; geheel beter en klaar om naar school te gaan.

En toen was moeder Papaja haar bedreigingen geheel vergeten, blij als ze was dat er niet één gemist werd.

HOOFDSTUK VII.

De groote vakantie was begonnen!

Wat al plannen waren er van te voren gemaakt. De tuintjes prijken nu in den vollen rijkdom van een overvloedigen bloemenschat. En nu moesten zij nog wel onderhouden worden, maar een ganschen dag arbeid, zooals in de Paaschvacantie, was er toch niet in.

Olga had zich dan ook voorgesteld, om met de kinderen veel uit te gaan.

Zij was de vermoeyenis van haar verpleegsterswerk nu geheel te boven; ook moeder Papaja had haar oude plaatsje reeds lang ingenomen en alles ging weer zijn geregelden gang.

Na haar ziekte had Marianne zich meer dan ooit aan Laura gehecht, en deze mocht wederkeerig Marianne wel lijden, maar voelde zich toch altijd en in elk opzicht de meerdere.

Jaantje was nog altijd onafscheidelijk van haar groote zus, die haar wel niet verzorgd had, zooals Laura, o neen, dat niet.

Maar toen zij beter werd en haar bedje vlak naast dat van Marianne geschoven was, hoeveel verrukkelijke spelletjes hadden zij toen samen gedaan.

Hoe koos Marianne, als ze aan moeder zeggen mocht wat ze lekker vond, altijd datgene uit waarvan zij wist dat Jaantje hield, zoodat die een dubbele portie kreeg.

En Laura was niet jaloersch. Zij wist zich te goed door de anderen bewonderd, dan dat zij op de liefde, die de kleine Marianne toedroeg, afgunstig wilde zijn.

En zoo waren zij op de uitstapjes, die in de groote vacantie ondernomen werden, bijna altijd met z'n drieën. Olga wist dit al, vond het tevens een geruststelling, dat zij de jongste altijd wel bezorgd wist bij de twee oudste meisjes.

Zelf genoot zij ook van deze wandelingen. 't Was weer iets anders, dat de sleur van alle dagen verbrak.

's Morgens vroeg, soms nog vóór het geheel dag was, braken zij al op. Proviand werd dan meegenomen, omdat men nog ontbijten moest en rillend van de koude berglucht kon men dan het eerste gedeelte zoo fiks aanstappen, om warm te worden.

Totdat de zon doorbrak, en zij een geschikt plekje opzochten voor den eenvoudigen maaltijd. Veel tijd werd daar echter niet voor afgenomen, want moeder stond er altijd op, dat zij uiterlijk twaalf uur weer thuis kwamen, om de stijgende zonnehitte.

Op een morgen waren zij weer vroeg op pad gegaan. Het doel van den tocht was de *passar* (markt) in een klein, naburig dorpje, waar men van die echt gezellige Javaansche dingetjes kon krijgen.

Kralen mandjes of een primitief stukje speelgoed.

En zij waren toch allen zóó rijk!

Want moeder had zelf dit uitstapje verzonnen en ieder kind tien centen in zijn beursje meegegeven. Geen dubbeltje, dat je ineens moet uitgeven en dan maar afwachten of je nog geld terug krijgt.

Neen, maar tien uitgetelde centen, waardoor de beurs aan alle kanten uitpuild, zoodat men 't gevoel had een zak vol geld te bezitten.

En daarvoor mocht ieder koopen wat zij 't mooiste vond.

Onderweg werd dan ook uitvoerig berekend en overlegd wat men er niet allemaal voor krijgen kon.

Ieder reikhalsde naar 't einde van de wandeling, die ten slotte nog vrij vermoeiend werd. Want het dorpje lag achter een heuvelrij en was langs tal van slingerpaadjes te bereiken, maar daardoor ook was men telkens 't juiste spoor bijster.

Doch eindelijk passeerden zij de eerste kampong-huisjes en nieuwsgierige Javaansche kindertjes kwamen kijken naar den kleinen, in 't wit gekleeden optocht.

Zoo zelden gebeurde er iets in dit stille gehucht, dat de komst der weeskinderen het geheele dorp op stelten zette.

Maar toen de menschen begrepen dat de kinderen hier iets kwamen koopen, werden zij opdringerig en lastig.

Ieder had opeens iets dat hij of zij wel kwijt wilde en ze duwden de kinderen letterlijk de prullen in de hand. Dingen waar de meisjes niets aan hadden. Maar ach, die menschen waren ook zoo arm, en ieder wilde graag eens een voordeeltje hebben, doch Olga kreeg er de handen mee vol.

Want de kinderen hadden haast nooit geld, dat zij naar willekeur mochten uitgeven en nu dit eens gebeurde wilde zij 't ook goed besteed zien.

Eindelijk na veel afdingen en uitzoeken had ieder dan toch hetgeen zijn hart begeerde en toen bleef er nog net genoeg over voor 'n glas inlandsche limonade, waarvoor ze elk twee centen betaalden en dat volgens Olga net smaakte als 't water uit

de groote kendi thuis, wanneer 't een nacht had overgestaan.

Maar de kinderen waren zoo dorstig na hun wandeling, dat ze er toch van genoten.

En nu werd, na een flinke rustpooze, de terugtocht weer aanvaard.

Tot aan 't laatste kamponghuisje deden de dorpsbewoners hen uitgeleide en nog dagen lang bleef het bezoek der weeskinderen een onderwerp van 't gesprek.

Onordelijker nu, dan zij gegaan waren, werd de terugweg afgelegd, want zij moesten elkander het gekochte nog eens laten zien. En ook was er al geruimd, waar Olga bij te pas moest komen. Want de een wilde zijn vorig eigendom weer terug hebben; terwijl de ander met de ruiling best tevreden was, en dat gaf aanleiding tot een kleine kibbelpartij.

'n Heel eind voor de anderen uit gingen Laura en Marianne.

Olga zag tot haar geruststelling dat Jaantje tusschen hen inliep en zij haar ieder bij een hand voorttrokken, want de kleine had al over vermoeidheid geklaagd.

„Zullen we haar een eindje dragen?” stelde Laura voor, toen zij den eersten heuvel achter den rug hadden.

Marianne stemde toe. Zij strengelden de handen in elkaar en vormden zoo een zitplaats voor de kleine. „Heerlijk!” zei ze. „Ik kon ook haast niet meer, hoor!”

De meisjes hielden een fermes stap er in en verwisselden van handen, wanneer zij aan een kant te moe werden.

Toen kwamen ze aan een brug, waaronder de rivier als een bulderende watermassa neer bruiste. En hier werd Jaantje weer op den grond gezet.

„Hé, nu even je warme voeten afspoelen,” zei Marianne.

„Dat kan,” beweerde Laura. „Kijk maar, langs dat paadje kunnen wij makkelijk beneden bij het water komen, en dan gaan wij heerlijk op zoo'n grooten steen zitten, waar de golven om je beenen slaan.”

De rivier was daar namelijk bezaaid met steenen, die op geringen afstand van elkander lagen en zoo een keten vormden.

Vroeger, toen hier nog geen brug was, trokken de omliggende kampongbewoners over deze keten van den eenen oever naar den anderen. Maar dat was een gevaarlijk werkje, want tusschen die steenmassa's in was 't water soms heel diep en onstuimig en menigeen was in zoo'n bruisende kolk terechtgekomen, om er voorgoed in te verdwijnen.

Laura had meermalen daarover gehoord en waarschuwde onder het afdalen om voorzichtig te zijn.

Eindelijk hadden ze de rivier bereikt en zochten nu een geschikt plekje op.

„Kijk!” riep Marianne. „Dáár die groote, is die niet goed?” En zij wees naar een blok, dat ver in de rivier lag, doch langs een dam van kleinere steenen makkelijk te bereiken scheen.

„Komaan, we kunnen het probeeren,” vond Laura.

„Hier Jaantje, houd mijn jurk maar stevig vast en Marianne, pak jij haar in den rug. Zoo, nu voorzichtig aangestapt.”

Eerst voetje voor voetje, om te zien of de dam niet kantelde hier of daar, gingen zij achter elkander voort, Laura voorop. Maar gelukkig was het water

aan den oever vrij kalm, en de steenen lagen stevig vast in de modder.

Bij 't groote blok gekomen klauterden zij er handig bovenop.

Jaantje, getrokken en geduwd door Marianne, had een heelen toer om mee te komen. Doch eindelijk daar zaten zij dan en aan den kant, waar het water met 'n krachtigen golfslag tegen de steenen opbeukte.

Zoo ver mogelijk staken zij de beenen vooruit. Hè, wat deed dat goed na de stoffige wandeling. Telkens als er een golf aankwam, gilde Jaantje van angst en plezier tegelijk en hielden de meisjes haar stevig vast.

„Hier een geheelen dag blijven,” zuchtte Marianne. „Ik gaf er wat voor als Olga dat toestond.”

„Waar blijven de anderen toch?” zei Laura, achterom den grooten weg afturend.

„Ik zie ze,” riep Marianne. „Kijk, daar bij de brug. Jij kijkt veel te ver, daar, Laura.”

De aangesprokene draaide zich om en zag Olga in de hoogte staan wenken. Ze moesten komen.

„Jammer hoor,” mopperde Laura. „We zitten hier pas.”

Maar gehoorzaam stond zij op. „Voorzichtig, Jaantje, jij maar eerst.”

„Olga roept nog wat,” zei Marianne ingespannen luisterend.

Ook Laura keek op, begreep Olga's gebaren niet.

„Wat?” riep ze terug. „Mogen we nog een poosje blijven?”

Marianne schoot in een luiden lach. „Neen maar zeg, nu houd je je toch dom. Dat bedoelt Olga zèker niet.”

En toen gebeurde er iets vreeslijks.

Jaantje, luchtig vastgehouden door de anderen, die hun volle opmerkzaamheid aan Olga schonken, ontglipte aan hun handen en stortte achterover in 't water.

Een oogenblik stonden de twee meisjes als versuft.

't Was Marianne, die het eerst tot bezinning kwam. Zij wierp zich voorover en boog zoover mogelijk naar omlaag. „Laura, houd mijn beenen vast, ik kan haar nog grijpen,” gilde zij.

Even kwam een punt van Jaantje's jurk zichtbaar in 't schuim en Marianne greep, greep. 't Was telkens mis.

Toen opeens trok zij met een woesten ruk haar beenen los. „O, Laura,” stamelde zij. „Zij niet, Jaantje niet.”

En eer Laura begreep wat zij bedoelde, had Marianne zich van de steenmassa laten glijden, juist toen een tweede golf kwam aanrollen, en haar opnam in zijn krachtigen greep.

Laura gilde 't uit van schrik. Vloog over den dam naar den kant. „Olga! Olga!”

De laatste had alles zien gebeuren.

Zij had van boven af de kinderen trachten te waarschuwen voor de gevaarlijke plek, waar zij zaten. Ze was naar beneden gerend, toen zij Jaantje zag vallen, en nu was alleen Laura nog daar.

„Waar is Marianne?” riep ze al uit de verte.

„Olga, ze is haar nagesprongen. O, wat moeten wij beginnen!”

Olga stond een oogenblik radeloos.

Hijgend van inspanning en angst tuurde zij de rivier af.

Dáár, daar zag zij iets bewegen, bij 't volgende steenblok, daar moest zij heen.

Zij kwam juist bijtijds om te zien hoe een klein, nat bundeltje, met een krachtigen ruk, op de steenen gesmakt werd, dat was Jaantje!

Maar de hand, die het deed, zonk tegelijk kracheloos neer. En toen Olga het half bewusteloze

kind opbeurde, wist zij dat de voortrollende golven daar beneden zich sloten over Marianne's graf.

Hoe zij daarop thuis gekomen waren!

Olga wist zich later niets meer te herinneren dan een troepje angstig schreiende kinderen. 'n Paar die vooruit holden en daarop moeder, met een ontsteld gezicht hen tegemoet komend, die Jaantje van haar overnam.

Wat zij daarop gedaan had, ze wist 't niet meer, want toen zij weer tot helder bewustzijn kwam, lag zij in bed, en zat moeder Papaja naast haar.

Den geheelen middag werd er gedregd.

Op vlotten zochten mannen de rivier af, doch met den avond was Marianne nog niet gevonden.

De meisjes schoolden angstig bij elkander; bespraken fluisterend het geval.

Alleen Laura nam daar geen deel aan, noch keek zij om naar Jaantje, bij wie moeder waakte.

Stil zat ze in een hoekje van de groote eetzaal voor zich uit te staren en soms sloeg zij de handen voor 't gezicht, alsof er iets was dat ze niet zien wilde.

Moeder, die Marianne in stilte had gadeslagen, en haar misschien beter begrepen had dan een van allen, had met Laura gesproken. Marianne was nu welgeborgen in 't Vaderhuis, mocht zij dan zoo wanhopig wezen?

Laura was daarop gaan schreien, maar had niets gezegd, en moeder, die dacht dat zij door den schrik lichamenlijk van streek was, stelde haar voor naar bed te gaan. Maar daartegen verzette zij zich heftig.

Toen kwam moeder Papaja vragen of zij Laura mocht meenemen tot den volgenden dag.

„'t Is misschien beter, mevrouw, dat zij eens wat anders ziet en hoort dan 't gefluister om haar heen, en dat haar natuurlijk telkens weer de ramp voor oogen brengt.”

Mevrouw stemde toe, op voorwaarde, dat Laura zelf ook zou willen.

Maar toen moeder Papaja bij haar kwam en 't vroeg, scheen zij volkomen willoos. De oude vrouw nam haar toen vriendelijk dwingend bij de hand; stilzwijgend stond Laura op en ging met haar mee.

Onderweg sprak moeder Papaja niet veel, maar zóó teeder had zij nog nooit met een zieke omgegaan, als zij nu voor Laura was.

Thuis gekomen begon zij op 't erf haar eenvoudig maal boven een houtskoolvuurtje te bereiden.

Laura zat op den drempel van 't huis en keek onverschillig toe. Opeens zei ze: „Als ze haar toch maar vinden, moeder Papaja.”

De oude vrouw kwam naast haar zitten en streefde een van Laura's handen. „Maar dat is je grootste verdriet niet, kindlief. Och, mijn oogén zijn wel oud, maar ze zien nog zoo scherp. Neen, daar is iets anders dat je veel dieper hindert,” ging zij voort. „Doch daar praten wij nu niet over, nu nog niet.”

Toen zette zij 't eenvoudige maal gereed en zij dacht Laura een genoegen te doen, wanneer zij dit buiten onder de boomen gebruikten.

Maar Laura verzocht dringend om naar binnen te mogen gaan. Opeens kon zij 't gezicht van de beek niet meer verdragen; 't was net alsof zij daarin voortdurend zag een punt van Jaantjes jurk,

en Marianne, die in het troebele water verdween.

Na den maaltijd, die door beiden nauwelijks werd aangeroerd, bracht moeder Papaja Laura naar bed.

Zij had op een rustbank een dikke mat gespreid en dit was voldoende voor haar niet verwende gast.

Doch van slapen kwam vooreerst niets. Met wijdgeopende oogen lag Laura naar buiten te staren. Door de openstaandeluiken kon zij de zacht-ruischende boomen zien en daar-achter den, als met sterren bezaaiden avondhemel.

Moeder Papaja zag het. „Jakind, nu worden in Allah's woning de lichten aangestoken.

Nu is 't dáár feest om hen die thuis-kwamen.

En wij? Och, wij moeten nog hier blijven en onze lessen leeren!” En moeder Papaja zuchtte alsof ze dat hard vond.

Den volgenden morgen werd Marianne thuis gebracht. Men had haar dan eindelijk toch gevonden.

En in een wit kleedje lag zij nu daar glimlachend in haar laatsten slaap.

Twee aan twee mochten de meisjes binnen-

komen om een paar bloemen aan 't zusje te brengen.

Jaantje, na een rustigen nacht aanvankelijk hersteld, vroeg voortdurend naar Marianne en moeder dacht, dat ook zij maar even gaan moest.

Doch toen zij haar groote zus daar koud en stil zag liggen, begon zij zoo te schreien, dat Olga haar dadelijk weer wegbracht.

De andere kinderen ontfermden zich over haar.

„Moet je zoo huilen, Jaantje? Zag je dan niet hoe lief Marianne daar lag? Net een Engeltje, hè.”

En terwijl zij de bloemen uit hun tuintjes tot kransen vlochten, werd de kleine herhaaldelijk geraadpleegd; want zij, die altijd bij Marianne was, wist immers het best van welke bloemen de doode het meest had gehouden.

Ook werd aan Jaantje de tuin van het groote zusje overgedragen, en zij vroegen Laura, of zij de zorg er voor wel op zich wilde nemen.

Doch Laura, dezen morgen door moeder Papaja weer meegebracht, had geweigerd Marianne te zien; zij scheen wel bang, en ging nu ook onverschillig aan 't verzoek der meisjes voorbij.

En niemand, behalve de oude vrouw, begreep wat er in Laura omging.

Zooals in tropische landen de gewoonte is, werd Marianne den volgenden dag reeds begraven. Omgeven door een stoet van in 't wit gekleede kinderen, zoo ging zij naar haar laatste rustplaats en ook Laura was er bij.

Op het kerkhof gekomen sprak de directeur over Jezus, Die Zijn leven gaf om zondaars te redden. En hoe hij, vertellend van Diens lijden en

sterven, in Marianne's oogen had gelezen haar groote liefde voor den Heiland.

Bezielde door deze liefde, durfde ook zij haar leven te geven, om dat van een ander te redden.

„Als een bijgeloovig, angstig kind, zoo kwam zij in ons huis.

Als een jonge heldin, zoo ging zij weer van ons, en wij mogen vertrouwen, dat ook bij onze Marianne de laatste nevelen zijn opgeklaard in 't licht van Gods erbarmende liefde,” zoo eindigde de directeur.

Toen schaarden de kinderen zich om het kleine grafje en zongen:

Zalig, die het Godsrijk binnen gaan,
Juichend voor des Vaders troon nu staan,

Rein door het bloed van het Lam.

Ziet! Zij zweven door de Gouden Poort van het Hemelrijk,
Rein door het bloed van het Lam.

Laura zong niet mee; ze kon niet.

O, hoe klein, hoe vreeselijk klein had zij zich gevoeld in deze dagen en hoe onmetelijk ver was Marianne haar vooruit; zwevend door de Gouden Poort van het Hemelrijk.

Zij had Marianne niet willen zien in haar doods-kleed. Maar zij kon zich haar nu voorstellen in het reine, smettelooze gewaad, waarin zij zweefde door de Gouden Poort naar Jezus, in Wiens hoede zij zich zoo veilig geweten had, dat zij wel den dood durfde in te gaan.

Want later, toen zij thuis tot bezinning was gekomen, begreep Laura door 'tgeen Marianne het laatst gezegd had, dat zij zelf heel goed wist

zich voor Jaantje op te offeren. „O Laura, niet zij, Jaantje niet,” waren haar laatste woorden geweest.

En Laura dacht aan 'tgeen zij zelf voor anderen gedaan had en hoe? Altijd gedeeltelijk uit harte-lijkheid, ja, maar ook voor een goed deel om geprezen, om door moeder en Olga een aardig kind gevonden te worden.

En Marianne had niets daarvan. Die had altijd maar stilletjes daarheen geleefd, terwijl in haar ongemerkt groeide zooveel moed en liefde.

„Nu zijn ze veilig voor den troon van God,” zoo klonk het uit de vele kindermonden, troostend door den stillen hof.

Toen zij huiswaarts keerden, herinnerde Laura zich opeens wat moeder Papaja dien avond gezegd had en nu begreep zij die woorden zooveel beter. „Nu wordt in Allah's woning feest gevierd, om hen die thuiskwamen. En wij? Och, wij moeten nog hier blijven en onze lessen leeren.”

Vijf jaren zijn voorbijgegaan en in de afdeeling der schoolmeisjes hebben allerlei veranderingen plaats gehad.

Olga verliet het weeshuis om de rechterhand te worden van de doktersvrouw te Bankwarno. En, zooals de meisjes vroeger reeds dachten, kwam Laura in haar plaats; zeer tot genoegen van moeder Papaja, die beweert, dat mevrouw het niet verstandiger had kunnen aanleggen.

Laura is net achttien jaar geworden, en onder haar troepje de vroolijkste van allen.

„Als wij die Laura toch niet hadden,” zeggen de kinderen soms onder elkander.

Doch mevrouw vindt wel eens, niettegenstaande moeder Papaja's woorden, dat de meisjes indertijd voor Olga meer ontzag hadden en Laura soms wat al te luchtig over de dingen heenglijdt. Maar toch waardeert moeder haar wel, vooral wanneer zij ziet hoe hartelijk Laura met de kleintjes om-springt en 't meest in haar schik is wanneer zij een nieuweling in bescherming mag nemen.

Want vooral voor die nieuwelingen is zij de lieve, vroolijke zuster, die zorgt dat de vreemde zich spoedig thuis voelt.

't Is met de tuintjes nog steeds hetzelfde getob. In 't regenseizoen worden ze meestal weggespoeld, maar Laura heeft haar troepje geleerd dat men daarom niet treurt, doch in de Paaschvacantie alles weer dapper in orde brengt.

Het boompje staat er niet meer. Dat is overgeplaatst naar 't kerkhof en groeide er op tot een stevigen boom, in welks schaduw het grafje is van haar, die in de harten der kinderen voortleeft als een jonge heldin.

Zij hebben haar geschiedenis gehoord van Laura en elken Goeden Vrijdag, wanneer zij met hun bloemen naar het kerkhof trekken, zoekt Laura de mooiste er uit en legt ze neer op 't grafje van Marianne.

„Zij stierf, terwijl zij een ander het leven redde,” staat er op den steen en daarboven:

„Ik ben de Opstanding en het Leven.”

En als bij Laura, hetgeen af en toe gebeurt, de oude vijanden het hoofd dreigen op te steken, dan herinnert zij zich de stille Marianne, wier naam hier wel verzonnen is, evenals de naam van de plaats waar het weeshuis stond, maar

niet verzonnen is de geschiedenis van haar heldendaad, die zij betaalde met haar eigen jonge leven.

